

היינו פאך קסבא

44

מדרס מן רעדאקציע און אדמיניסטראציע : לאדז, פעמריסאווער 21, טעל. 71-224

דער אפמאך מיט „סאוּפּאלטאַרג“
איז פּראָלאַנגירט געוואָרען אויף נאָר צוויי יאָהר

מאסקווע, 19. (ספ. טעל.) ה'תרס"א
פארגעשריבען געווארען דורך פוילישע דער אַמאָר
מיט, סאוואטלאגא" אויף נאָך 2 יאָהר.
דאָס שאַפּט א רעאלען יוד פאַר די אונטער-
האנדלונגען, וואָס ווערען דאָ געפֿיהרט מיט די פֿאַר-
שטעהער פון דער פוילישער אינדוסטריע פון פֿאַר-
שטעלענע פֿאַרזיכער.

ערד = ציטערניש איז שלעזיען

עתה נחת וזנען נישט סינגאליניט געווארען
 ערנסטע הויקת.
 אדעלע שטארקע אינטערייטלונגען וזנען
 עתה נישט גאטירט געווארען אין גאנצער-
 וויזן.

ב' א' ת' ש' פ' 19 (ס' טעל.)
 פהערנעכטען תלמידי ד'ר' ביינאכט האט זיך
 געלאזט מיהלען א שטארקע ציטערניש פון דער
 ערד, וואס האט געדויערט אנפירן 3 סעקונדען.
 אויפגעוועקט פון שלאף, איז די בעלזשע.
 רינג ארויסגעלאפן אין גאס ארויס.

ווארשא 19. (טעלעפאניש פון אגודת קה
רעספאנדענט) נאך דעם, ווי די פוילישע דעלגאציע
וועט זיך צוריקקערן פון מאסקווע, וועלן זיי דער
ווארשא קאנגרעס קאנפערענץ וועלן זיך דער
צוריקהאלטען פון, אטאמאליסטיג און וועלן א
גענויער פרעפערירונג פארם, אטאמאליסטיג פאר
סאטמאר פלאן.

דער דאזיקער פלאן זעהט פאר דעם אויספיר
פון פוילישן און אטאמאליסטיג, דריצן סאטמ

ענטוויאסטישער חברת-פנים
פאר'ן פרעזידענט רוזוועלט איז ניו-יארק

ה'תרע"ט, וועלכער איז פרייטאג צוריקגעקומען קיין ירושלים, האט בערגעסט ענטוואקלט אַ הערן פון

אז אהיטענדי זיכערקייט פון פריינדעס זע-
אנגענומען געווארען די שטארקסטע פארזיכט-
לען.

אויפ'ן וועג צו זיין וואוינוג האבען איהם גע-
ט בעוואפענט אפיצירען אויף מאטאציקלען און
מאָס, בעזאגט מיט וואדראס און קוהלעך-
פערס.

דער מעמד פונם שווער-פערזאנלעכען טשע-
נא-ע' בירגערמייסטער, טשערמאק אין, לויט די
געטע בעריכטען, א צופרידענשאפטלעכע דער.
נאך אלץ בעסטערליך אין די לאגע פון דער
דזשיל.

פרייטאג האבען אייניגע דאקטוירים אַזאליירט
 א סכרישען צושטאנד פון פיאָר וואגארא.
 אין רעזולטאט פון דער צושטער אונזערע וואונד
 דאגמא אונזערע קענט געווארן אלס פערזאנלעכע
 ער פאר דינע מענטשן. עס וועט געמאכט ווערן
 און געווען אונזערע וואונד.

ב' י"ד אדר, 19, (ספ. טעל.) ד' פריז גראס
מאמ, וועלכע האט געראטעוועט דאס לעבען
ס פרעזידענט ריוועקט, א' באפענדיג סאר דע
דע האגמאחין, און שטענדיג איהם אולי ארום
אמאל צו טיטן - האט בעקומען פון א
לטן אדאקטור.

צוֹם אֲשַׁעֲמָא אִיזָה פֿרעזידענט רוזוועלט

צוה אמצעיתא אידיא פרעזידענט רוזוועלט

פאר דער האנד און אזוי ארום געראטעוועט
רנוועלט'ן דאס לעבן.

דער אטענטאטאָר — דער
איטאליענער זאנגער.

די געוועהר-טראנספארטען
דורך עסטרייך

לאגדאן, 19. (ס. טעל.) דז זענענדישע פאל-
טישע קרייזן דעקען אויס די היינטיגע און דער
קאנפליקט מיט דעם צענטראלן און דער טראנ-
ספארטאציע פון געוועזענע, דאך פליכטיגע ווער-
ען דאסעלסט רעט פון דער פאלקס-ליגע.
דז זענענדישע קרייזונג וועט נישט
אומקומען צו דעם צענטראלן און דער טראנ-
ספארטאציע פון געוועזענע, דאך פליכטיגע ווער-
ען דאסעלסט רעט פון דער פאלקס-ליגע.

נ"י"ע האמפער צווישען פערן
און האלדמאן

פאריז, 19. (פ. טעל.) פון פריז זענען גע-
קומען דרעווער ווערען נייע קאמפאני צווישען דעם
פאראייניגטן און קאלומבישען מיליטער.
עס האבען זיך אויך אנגעהויבען קאמפאני און
דער בעפער פון פאראייניגטן און קאלומבישען
עס ווערען פאראייניגטע ווערען, און די קאמפאני
וואו וועט דאס קאלומבישע מיליטער פארגעהערן
זיין.

די פערזאנליכע רעזירונג האט אפגעווען איהר
 געפאלענעם געטען אין לאנדאן, וועלכער וועט איבער-
 געהען די הויפט-גנפיהערשאפט איבערן פער-
 זאנליכען מיליטער.

50%
מיינערער צאחק איד פאר
פילאנטשן, באַד, ווילבער, פערל, גאָלד
דעקע ציין, און לאמבערדאווז קוויטעס.
M. H. LISSAK, 5 Piotrkowska 5

Dr. Wainberg
מפעלים לזנות הארץ-העברית
126-02 תל אביב
יבנה-נאם 11
שבת 9-8 אה 4-3 חרוב 10-9 אה 9-8 אה 9-8

אויגעז-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעסריקאווער 90, טעל. 221-72
נעמט אן שטענדיגע אינען-קראנקע (צווישן אים
ראשיס א.א.וו.) ווי אויך אפפולסטארישע פון 9-7
אונטער 7.30 אונטער.

נאך קורצע שווערע לידען איז געסטארבען מיין ליבער זון,
אונזער טייערער מאַטער, ברוער, שוועגער און אַנקל
נ"ע **עקיבא יצחק פוראט**
זשעלאנא 5
אין בריהענדען עלטער פון 42 יאהר.
די לוויה קומט פֿאַר היינט, מאנטיאג, דעם 20/2 1933
א 2 זייער נאָכט, פון סהרת-הלילה, וועגן וואָס מיר טייען מיט
אין טיפּפֿון צער
די טיפּפֿרויערנדע הונטערפֿליבענע.

משתתפים אנחנו באב"ל הכבוד של
חברנו החביב **מאיר ורלי**
במות קליו

אחותו ע"ה

בבנין הארץ תמצא תנחומים.

תלמידי המחלקה הששית
של הגמנסיה, "בית-אלפנא"

857

צו אלע דאמען-מאגאזינן שניידער-מייסער איז לאדן
דיינע, מאנשאט, דעם 20. סעברואר 1983, פונקט 5 נאכמיטאג
קומט פאר אין פאריז
פאמארסא 53 א גרויסע פערזאמלונג
וועלכע וועט דערמאן דעצידירען וועגן די ארויסגעשטעלטע סאדערונגען
פון די ערבייטער. אלע מוז איהר זיין פינקטליך, ווייל עס וועט דעצידירט
ווערען דער גורל פון גאנצען פאר צום ווערען פאנאן.
די פערזאמלונג פון דאסן-מאנאזי-שניידער-
מייסער איז לאדן, פאמארסא 53.

פון די בעסטע קוואליטעטען פאר דאמען אויף פאלסענס, אויף קאסטימען נור ביי	30% פיליגער קומט און איבערצייגט איין!	צום זומער- סעזאן בעקומט איהר פאר מענער אויף אנצויגער, אויף פאלסענס געזענקט דעם ערשטן
---	--	--

די רעדע פון אויסער-מיניסטער

די עקספאזיט פון אויסער-מיניסטער בעק אין דער סייט-קאמיטע האט צוזאמענגענומען די וויכטיגסטע פראבלעמען פון דער פאליטישער אויסער-לייב פארקלערט. די שטעלונג פון פאליטישע אויף אויסערליכע זעניגן קען פארמאגן ווערן אויף פאליטישע אופן:

פאליטישע ליגט גרויס געזיכט אויף דער רעגירונג פון די בעזונדערע מיטן סאציאליסטישער פארקלערט, און דאס, וואס איז לעצטענס אויף דעם געביט דערגרייכט געווארן אינאיינעם מיט פראקטיק, און מיט די פאליטישע לענדער, בעדייט א וויכטיגע שטייגער אין דער ארגאניזאציע פון שלום אין איראקא.

פאליטישע וועט זיך אנטקעגנשטעלען אלע פארקלערט פון מיטפארקלערט די מינדערהייט פארקלערט פאר פאליטישע צילען דורך אין מלוכה געבן דער אנטווערפער.

פאליטישע וועט זיך נישט אונטערווארפן קיין שום דעציזיע, וואס זענען איהר גוטע און וואס זענען אנטקעגנשטעלען ווערען איהר וויכטיגער פארקלערט. עס איז נישט גרויס פון מלוכות, וואס ווילען איר שטעלען איר דער פאל פון איראקא.

אין דער פראגע פון ענטוואפערונג ליגט פאר פאליטישע זיך צו בעזונדערע מיט קלענערע אפערירען דעמאלט פארקלערט, כדי דורך פארשטעלען די פראגע פון ענטוואפערונג פאלל נישט צו קאמפראמיסירען די אקציע פון שלום גומא.

די בעזונדערע פון פאליטישע צו דייטשלאנד איז געבויט אויפן פרינציפ פון געגענזייטיגקייט; וועט דייטשלאנד אויסציהען די האנד צו שלום, וועט פארקלערט פון דאס זעלבע, וועט דייטשלאנד פארקלערט א געוואלטע פרינציפ, וועט דאס טון אויף פאליטישע.

מען זיך מיט קליינע פראגען, ווי וויכטיג די וואלען נישט זיין, א שטייגער, מיט דער פראגע פון ליטע, דער האט דאס, ווייט אויס, געטון צוליב וועס, וואס אדער דאס זענען פארקלערט פראגען, אדער ווי זענען אפגענוג פון דער לעזונג, פון בייטערע פראגע פארקלערט.

אין די קאמפאזיציע צו דער רעדע פון מיניסטער בעק, איז אנטווערפן געווארן, און די רעדע האט א בעזונדערע טאן, וועלכע פון האט ביי אירע נישט געזעהן פון די פאליטישע אויסער-מיניסטער פארקלערט, עס איז אין דער רעדע נישט געווען די וואס ריימקייט וועלכע פלעגט זיך אריינשליסן אין די רעדע פון א שטייגער, וואלעסן, וועלכער פלעגט רעדען מיט גרויס געפיהל ווערען שלום, ווערען פארקלערט ביהמה, ארגל, מיניסטער בעק'ס רעדע איז געווען שטארק און קאלט, סיינטיזם אויס, און דאס איז געטון געווארען מיט א כוח, און דערמיט האט מען געוואלט אונטערשטרייכען די שטארקייט און אונאפגענוגקייט פון דער פאליטישער אויסער-פארקלערט, וועלכע איז ווי אין פאל פון דייטשלאנד, מיינט צו שלום און צו מלחמה.

ווערען דייטשלאנד, וואס איז דאך ביים היינטיגען טאג דער וויכטיגסטער מאמענט פון דער פאליטישער אויסער-פארקלערט, האט דער מיניסטער געזעהן קורץ, קאלט און רויח, ער האט ווי געוואלט אונטערשטרייכען דעם אונטערשיד צווישן זיין רעדע און דעם חזקיען און אנטאגאניסטישן טאן פון דעם אונטערווארפן וועלכען דייטשער האט געזעהן דעם מיטאריטישער פון פאליטישע, אדאדיר עקספאזיט מיט די בעריהמעט ווערענען ווערען פאליטישע קארדאדער, וואס דייטשלאנד מוז וואס גיכער בעקומען פארקלערט.

די אפצוקומען פון פאליטישע קאמפאזיציע, האבען זיך געפאלט דעם אונטערווארפן צו קאמפאזיציע, עטליכע זענען פון אינטערוואו ווערען אינאנצן פארקלערט געווארן, א שטייגער דער וואס, וואס הייבט זיך אן מיט די ווערטער: עס קען נישט זיין קיין רייד ווערען צווישן די האנדעלענדיגן, ווייט אויס, און פאפער און האנדעלענדיגן קוקען איר דערש אויף איר דער פראגע, ווי האבען דעריבער דעם טייל פון אינטערוואו אפגעווארפן, אפצולען און בעזונדערע פאליטישע מיט ווילעלמען, מיט דעם אונטערשיד, וואס ווילעלמען האט געהאט א פארקלערט פארקלערט קאמפאזיציע, בעזונדערע דאך איר איר פארקלערט פארקלערט פארקלערט.

מיניסטער בעק האט ווערען די אויסגעציערע גען צו ווילעלמען אינטערוואו דעריבער נישט און איראקא, אויף דייטשעלע פון אינטערוואו, וואו הייטער האט געוואלט, און דער קאמפאזיציע מוז אפגעזעהן ווערען דייטשלאנד, און דאס וואס גיכער, ווילעלמען קאלענען אין קאמפאזיציע האבען אפערירען ווייט אויס, פארשטעלען, און צוליב אפגעזעהן פארקלערט די פראגע און ווער געפערליך, ווי האבען זיך געפאלט די שטעלע צו פארשטעלען, און צו פארקלערט און האבען דערמיט אונטערווארפן און ווילעלמען דאך מען האלטען נישט ווי א פארקלערט פארקלערט מלוכה פארקלערט.

מיר מאכען אויך אנטיסעמיטיזם

אבער מיר רעדען נישט וועגען דעם...

פרעזעס פון יידישען קאלא ד"ר טהאן וועגען דער יידיש-פאליטיק פון דער רעגירונג

אין "נאוי דענציג" פעהאנדעלט דעם, ד"ר טהאן די ווערונג אין דער פאליטיק פון יידישען "קאלא". ער ווארפט אפ די טענות, און איצט וועט די רעגירונג ווערענדיג פריינליך, אדער אפילו פריינליך בעזונדערען די יידישע פארקלערט, ווי אויך די בעזונדערע, און איצט האט בעקומען די אויבערהאנד דייקאקאלע ריכטונג אין "קאלא". ד"ר טהאן שרייבט:

אין לאנד וועט קיין שום ווייט ווערענדיג רעגירונג געווען פון בעזונדערע פונקט פון פרייטשטאט אדער אונטערלייכקייט. ווען מיר וואלען קומען צו דער רעגירונג מיט פארשטעלען, און ווי אלא אונז בעזונט מען פאר אפמאכט אירען, אדער מיניסטער, האט די רעגירונג א רעכט צו וואלען: נאך, אויף אפצולען פארשטעלען איר בלויז "מיניסטער" און נישט אפצווארענדיקטען, אדער מיר קומען נישט צו אפצולען, וואס גלייבן אויפן שטח פון עקזיסטענציע מיניסטער, וואס אויפן פאליטישען, וואס אויפן ווייט שטאטליכען געביט, און די וואלען געהערען צו די ערשטענארע פליכטען פון דער רעגירונג און צו דער קאנסטיטוציע. ווי ווערען נישט אפגענוג פון דער פארקלערט פריינדישע פון בעזונדערע, ווען געט, ווייל א מלוכה איז נישט קיין פרינציפ פארקלערט, ווייל דער רעגירונג, נאך א געמיינע וואס אייגענטום וואס געהערט צו אלע בייגער, און ווי

ווערען נישט אפגענוג פון חסד פון האר. ווייטער ווייט אן דר. טהאן, און דאס האט נישט געווען קיין שום ריכטונג, ווייל ס'איז איבערהויפט נישט געווען קיין זיג. פאר אינטערעסען פון פארקלערט ווערענדיג, ווי וואלענדיג, פון זיין פאקטישער גלייכערעכטיגונג, און די ווערונג אין דער יידישער פאליטיק נישט קיין זיג.

נישט די גוטע לאגע פון די יידישען האט דער מיהרס צו פארשטעלען די אפצווארענדיקטע גראד די פארשטעלען פון די מאסטען. דערפון וועט קיין שום יידישער דעפוטאט, אויך דער דאדיקאלסטער נישט האבען קיין סאציאליסטישע, אפילו דער דאדיקאלסטער יידישער פאליטיקער האט זיך געוואנדט שוין אין הארצען, און די געמיינע וואלען האבען רעכט.

נישטא דעריבער קיין זיג פון די מאקסימאליסטען איבער די מיינאמאליסטען, נאך א פאליטישע ריגער זיג פון די פאליטישען איבער די אפערירען מיניסטער.

"קאלא" - מערהייט איז געווען אפטייטש-טיש לגבי די מאריטעניאנען, וועלכע ווערען לויט פארקלערט נישט אפטייטש-טיש. מען האט געהאט אן די רעגירונג וועט זיך אנהויבען פארקלערט מיט דער יידישער פראגע און דאס וועט פארקלערט פארקלערט גלייכערעכטיגונג פאר דעם.

נישטא דעריבער קיין זיג פון די מאקסימאליסטען איבער די מיינאמאליסטען, נאך א פאליטישע ריגער זיג פון די פאליטישען איבער די אפערירען מיניסטער.

נישטא דעריבער קיין זיג פון די מאקסימאליסטען איבער די מיינאמאליסטען, נאך א פאליטישע ריגער זיג פון די פאליטישען איבער די אפערירען מיניסטער.

נישטא דעריבער קיין זיג פון די מאקסימאליסטען איבער די מיינאמאליסטען, נאך א פאליטישע ריגער זיג פון די פאליטישען איבער די אפערירען מיניסטער.

נישטא דעריבער קיין זיג פון די מאקסימאליסטען איבער די מיינאמאליסטען, נאך א פאליטישע ריגער זיג פון די פאליטישען איבער די אפערירען מיניסטער.

די אויספירונגען פון מחבר וועגען דער געשיכטע מיט די זיבען געהאנגענע

אונזערע לעזער וועלען זיך מכהם דער-מאכען, און מיט עטליכע וואכען צוריק איז ביי אונז געווען געדרוקט אן ארטיקלעל אונטערן נאמען "דערגעהאלטענע ווערען 7 געהאנגענע, אין א נייער אפגעזעהן אויפגעפירט". אין דעם ארטיקלעל זענען איבערגעגעבן געווארן גרויסע פרינציפ-ווע-רען דער עקספאזיט איבער א פארקלערט, וואס זע-נען פערשטעט געווארען צום טויט און בעזונ-דיגט אין שפאנאנאש. די געהאנגענע, יונגע פארקלערט פון די קרעסען, ווערען צווייגעווערען געווען רען אין דער פארקלערט נאך, וואס האט ווי גע-בראכט צום שרעקליכען טויט, א דאק דעם, וואס ווי ווערען אריבער די סאציאליסטישע גרעניץ, ווע-לענדיג זיך אויף יענער זייט ווערען מיט נייערע קרובים.

דער ארטיקלעל איז געווען געשריבען אויפן סמך פון א רעפארטאזש ווערען דער באראנאווי-סער טורמע, וואס איז געווען געדרוקט אין פאליטישען ליטעראטורען וואסענבלאט, וויאדא-מאסטשע ליטעראטורע. דער מחבר פון דעם רעפארטאזש, רעאליסטער מיראנאוויטש, וועלכער איז אפגעווערען אין באראנאוויטשער טורמע א שטארקע פארקלערט זיך אין א וועל, האט געשריבען דאס לעבען פון דאס ווע-רען פון דער טורמע און האט זיך צווענדערס אפ-געשטעלט אויף דער געשיכטע פון די זיבען, וועלכע ווערען פערשטעט געווארען צום טויט און איינגעהאנגען געווארען אין הויף פון דער טורמע.

אין דעם רעפארטאזש פון מיראנאוויטשען האט די צענוור-ליינען שפעל קאנספיראטור, איצט האט דאס געוויכט בעזונדערע דעם ענין און האט

די קאנספיראציע אפגעשטאפט, אזוי אז אין לע-טען נומער, וויאדאמאסטשע ליטעראטורע, איז צוריקגעשטעלט אין דער פרייהערדיגער פארקלערט דאס קאנספיראטורע ארט פון א רעפארטאזש. די שטעלע איז העכסט אינטערעסאנט און כאראקטעריסטיש. מיר גיבען זי דא איבער אויך פאר אינטערעס-לעזער:

ראמיסטער מיראנאוויטש האט געשריבען: אין בין אין מיין לעבען דורכגעפאלען דריי פירטעל פון ער-בעלעס. איך האב דורכגע-לעבט יאהרען פון גרויל, בלום און מלחמה. דאס יאהר 13-1912, אין דעם באקאנטען קריג, דעם וועלט-קריג 18-1914, די יאהרען 20-1918, די רעוואלוציע און דעם פאליטישען קריג, די ווייטער-דיינע יאהרען זענען פערביי אין די פערטער-לענינגען און פארקאט, אין אינדראן. איך האב גע-זעהן פערטע מיט פאליטישען, איך האב געשרייען אין בלוט בוי צו די קענעלען, קיין מיראנאוויטש פון דער פערטער-לענינגען, איך בין העכער 10 מאל פערוואנדעט געווארען. געלייטען איינפאלען און פאליטישע ליידען, איך האב געווען אין קיזעו אין מאריא-פארק 5000 מאל. אפצוירען און אינטעליגענט, וואס זענען אינטעליגענטען געווארען, ווי שאף, איך האב געווען 6000 פערטע דערפער, צופלייסטע קער-פערטע פון פאליטישען און קינדער, און דאך האבען נישט געזעהן פערטער בעזונטע מיט טויטע, נישט בערג זענען, פערטעס פון געווען אין די קא-פערטע, נישט די שלעכטע ביים סטאכאד, נישט די קאמפערטע ביים טאן און אין די קארפאטען נישט אי-בערגלייטע און מיין קאמפערטען איינדרוק, ווי די

דערמאנטע עקספאזיט אין באראנאוויטש. איך נעם זיך נישט פערטענדיגען די מענטשען, וועלכע בע-זעהן א פערטענדיגען געגען דער מלוכה, די גע-זעהן א פערטענדיגען און די אינטערעסען פון קאנ-דענען צו נישט צו מאכען פערטענדיגען געזיכט-טען, וואס ווערען געפאלען מיט א פערטער-מלוכה. איך שטעל זיך אין שוץ פאר דער ווירד פון דער מענטשליכקייט גומא, אין זיין פון געטליכען געבאט, וואלט נישט מאדערען, ווי וועלכען די היינטיגע מענטשען ווארפען ארויס דאס הארש א סוף צו האנדלונג פון באנדיטען און שפאנען. און ווייטער, צי וועט דאס פערטענדיגען בלום נישט ווי א פאטאלע פראפאגאנדע פאר דער פא-ליטישער זאך אויף יענער זייט גרעניץ? צי וועט די מליה זיין די געווענע פון פערטענדיגען און איינזייטען צווישן אונזער מלוכה-פראגנאנצן און די מינדערהייטען?

נאך דער עקספאזיט האב איך געפרעגט ביי איינעם פון די קינדער, וואס זיין פאטער איז אפ-געקומען: וואו איז דער טאטע? דאס קינד האט געענטפערט אויפן ארט: פאליטישען האבען איהם אויפגעהאנגען.

הפארמער = בערער נגיד

פון לעבען איז "מכבי"

שבת, דעם 25 ד. ה. וועלען אין לאקאל פון "מכבי" פארקומען פערמערעסונגען אין בערער-הויבער ווענען דער מייסטערשאפט פון קלוב. די פערמערעסונגען וועלען זיין זעהר אינטערעסאנט צוליב דער גוטער פארם פון די ספארטלער. אין די פערמערעסונגען נעהמען אנטטייל: דער 7-מאלער פוילישער מייסטער ווייג גארטען און די קרייז-מייסטערס: דוטקעוויטש, וילבערבוים, ווינווארצל, סאכאוואלסקי און פיל אנדערע.

דער שטעטישער פערבאנד האט בעשטימט אלס ריכטער צו די דאזיגע פערמערעסונגען דעם ה' פיאטער רעוודשינסקי.

די שווייט-סעקציע אין "מכבי" ארגאניזירט א שווייט-קורס פאר אנפאנגער אין אונגארישע אונטער דער פאכמענישער לייטונג פון ה' סטוי-דושינסקי. די טרענינגען פון דער סעקציע קומען פאר 3 מאל אין א וואך אין זערווער באכין.

דעם 28 ד. ה. און דעם 7 מערץ קומען פאר אין זערווער באכין פערמערעסונגען ווענען דער שווייט-מייסטערשאפט פון "מכבי" פאר פוילישע אין מענער. די פערמערעסונגען וועלען זיין זעהר אינטערעסאנט צוליב דעם, וואס ס'נעהמען אין זי אנטטייל די בעסטע יודישע שווימער פון לאדזער קרייז.

"מכבי" ארגאניזירט אויך א פאקס-סעקציע אונטער דער אנהיינג פון אנהייבערעס פון אינטרוקטארע-קורס אין ווארשא.

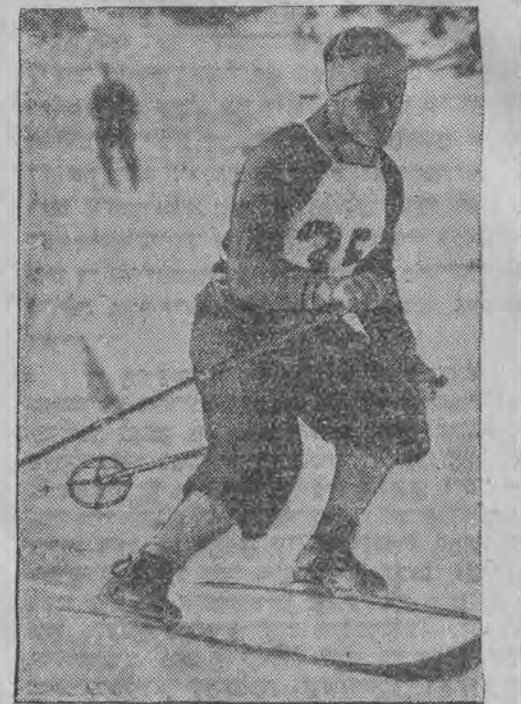
ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט ארגאניזירט וירט "מכבי" א קורס פאר פאקסטיק און ריטמיק פאר דערוואקסענע און קינדער. די פוילישע-אפטיילונג ארגאניזירט גימנאסטישע קורסען פאר פוילישע.

די ראדערע-סעקציע טרענירט דעם גאנצען ווינטער אויף האמאטערעס, די טרענינגען קומען פאר צוויי מאל א וואך.

הוסאטינסקי און פול. ווייס פאהרען הייז פודאפעשט

היינט פאהרען צוויי אויף א ספעציעלען קורס קיין פודאפעשט דער בעריהמטער פוילישער לייפער קוסאטינסקי און די דיסק-ווארפערין פול. ווייס.

דער זיגער איז סלאבא-לויף איז אינספרוה אנטאן זעלא-ס-מירא

די ספארט-ביילאגע אין "נייעם פאלקסבלאט" ברענגט יעדען מאנאט די נייסטע יידען און בע-לייכטונגען פון ספארט-לעבען. ליינעם די ספארט-ביילאגע.

דער יוד מינבערג דייטשער פלינג-פאנג-מייסטער

אלגעמיינע פערזאמלונג פון "מארגענשטערן"

אין לאקאל פון "מארגענשטערן" איז פארגע-קומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער ארביי-טער-ספארט-געזעלשאפט "מארגענשטערן". אלס פארזיצער פון דער פערזאמלונג ווערט געוועהלט ה' יאסני. ה' ברומער גיט אפ דעם בע-ריכט, פון וועלכען ס'איז צו זעהען, אז "מארגענ-שטערן" ענטוויקעלט א פרוכטבארע טעטיגקייט אויפ'ן געביט פון פויזשער דערציילונג. געזייער האבען מיר שוין ווענען דער טעטיגקייט פון "מא-רגענשטערן" געשריבען אין שייכות מיט'ן יידיש-פאסט.

דער 5-הויבער יידיש-טורן און ספארט-פעסט פון "מארגענשטערן" אין פילדארמאניע אין אראם מיט אנהייבערעס וועהליכען ערפאלג. מכלל געניסען די אונטערנעהמענען פון דער ספארט-אינסטיטוציע דעם פולען צוטוי פון אלע פריינד פון פויזשער דערציילונג. נאך א לענגערע דיסקוסיע, אין וועלכער ס'האבען זיך בעטייליגט א גרויסער צאהל מיט-גלידער, איז אנגענומען געווארען א רעזאליציע פון צוטוי און אנערקענונג פאר דער אפטרעטע-דער פערזאמלונג. אין דער נייער פערזאמלונג ווענען געוועהלט געווארען די ה"ה: ברומער, ריי-מאן, קרוק, קוויטערסקי, יאסני, פאלק און ערשט פאסאליסקי, פיינטוך און גירענבערג. די פערזאמלונג האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן:

פארן: ברומער, סקוועטא: ריימאן, קאסיר; קרוק, צו דער פוסבאל-סעקציע איז צוגעטיילט גע-ווארען ה' ברומער, צו דער קאטור און טוריסטיק-סעקציע ה' יאסני, אויך די אנדערע פערזאמלונגס-מיטגלידער האבען בעקומען צוגעטיילט סעקציעס, וואו זיי דארפען לייטען מיט דער ארבייט. די גימנאסטישע ארבייט ווערט ווי ביזנעס-אנגע-סיהרט פון דעם אינטרוקטארע-קאמאטע-אויף.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון פ.ו.פ.ו.

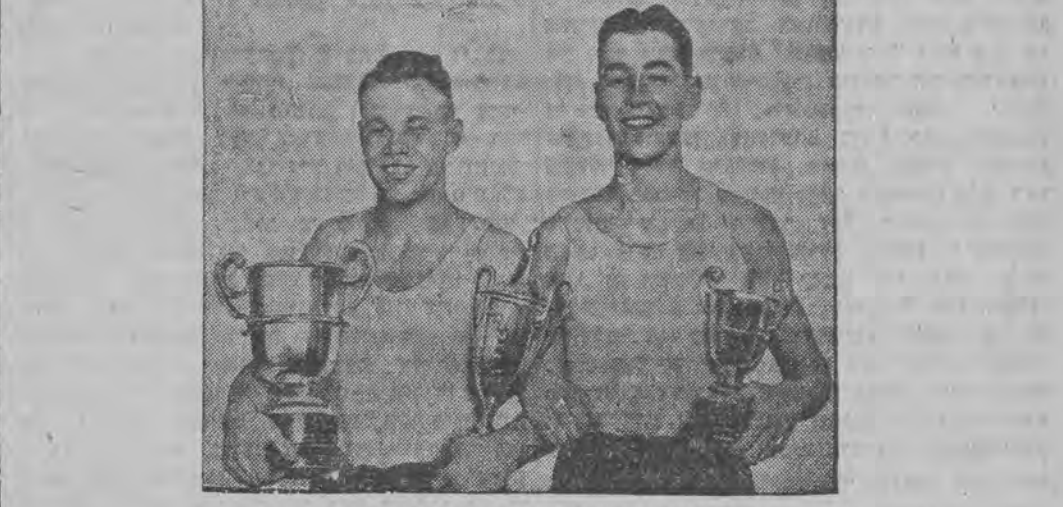
שבת און זונטאג איז פארגעקומען אין וואר-שא די אלגעמיינע פערזאמלונג פון פ.ו.פ.ו. ס'איז בעשלאסען געווארען צו דערהאלטען דעם ליגע-סיסטעם, ווייטער איז בעשלאסען ווע-רען, אז ביי'ן 1.טען יאנואר זאל קיין שום שפי-לער נישט בעקומען קיין בעפרייאונג פון זיין קלוב. ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז דער מייסטער פון קלאס "א", געהט אויטאמאטיש אריין אין דער ליגע. די צווייטע לעצטע קלובען אין דער ליגע - טאבעלע און דער וויצע-מייסטער פון קלאס "א" וועלען צווישען זיך שפילען און דער זי-גער געהט אויך אריין אין דער ליגע. דאס פונעם-דערטיילען די ליגע אויף צוויי טיילען איז דער-האלטען געווארען, צום סוף ווענען פארגעקומען די וואהלען. פערבאנדס-קאפיטאן איז געווארען ה' קא-לעש, פרעזעס פון פ.ו.פ.ו. - גענ. באנסטא-אוי-דאוסקי.

צי האבען מיר זיך עפיש אויסגעלערנט?

דער מיטערפאלג פון דער ווינטער-מכביהרע אין זאקאפאנע האט אונז געראט דער פיל לע-בען, די האט אונז געדאכט איבערצייגען, אז די אנטיהרע פון דער ספארט-פערזאמלונג האבען ביו איצט געליטען אויף א גרויסקייט מאפע, זי הא-בען זיך איינגעזעהן, אז מיר זענען שטארק, מיר זענען גרויס, מיר זענען סערה צו ארגאניזירען די גרעסטע אימפרעזעס, מיר זענען בכח צו וועל-פערמערעסונגען און צו אונטער-נעהמענען מיט וועל-כע סידארק הילפען די וועלט, מיר ווילען גיטע אויף דעם ארט נאכאמאל איבערהערן דאס אלץ ווענען וועלכע די גאנצע פרעסע שרייבט אין זיין פון א-רגאניזירען די "מכביהרע" אין זאקאפאנע מיר ווילען רעדען ווענען דער רייז-פאכמענישע זיט און צווישן ציהען פון זי די בעלעהרערע קאנסעקוענצען, מיר ווילען אנהייבערע אנהייבערען די אינטיגע בע-ריי-גונגען און זיך איבערצייגען, צי האבען זיך די א-פיהרע פון דער יודישער ספארט-פערזאמלונג זעכס געלערנט פון דער פערזאמלונג-הייט אדער נישט. מיר זענען געווען די ערשטע וואס האבען אין די שפאלטען פון אונזער צייטונג אנגעוויזען אויף דער אנהייבערע לעגע פון דער יודישער ספארט-פערזאמלונג אין די רעהמען פון די אלגעמיינע פער-מעסונגען. דער ביווא פון אונזער דערגרייכונגען זענען קינסטלעך ארגאניזירט געווארען צוליב די פערשידענע קאמפליקאציעס און אויסערנענגען וואס ווערען געמאכט בייס בעקומען און דערגרייכען פונקטען. מיר האבען געמאכט אויך נאכגעזען אלע שטערשטיק איבערהאלט דער "מארגענשטערן" ספארט בערענגען צוזאמען מיט אלע אידיאליע פערזאליטעט און אידיאליעס האט געפעהלט דאס האמאנישע צוזאמענלעבען פון אונזערע יודישע ברידער-פער-אייגען, זיך איבערצייגען און זייערע דערגרייכונגען און אין דער ציל-פערזאמלונג פון זייער ארבייט. דאס אלץ האט פשוט געלאזט און געזייערען די אנטיהרענע אינסטאנצען פון דער יודישער S.

דער מיטערפאלג פון דער ווינטער-מכביהרע אין זאקאפאנע האט אונז געראט דער פיל לע-בען, די האט אונז געדאכט איבערצייגען, אז די אנטיהרע פון דער ספארט-פערזאמלונג האבען ביו איצט געליטען אויף א גרויסקייט מאפע, זי הא-בען זיך איינגעזעהן, אז מיר זענען שטארק, מיר זענען גרויס, מיר זענען סערה צו ארגאניזירען די גרעסטע אימפרעזעס, מיר זענען בכח צו וועל-פערמערעסונגען און צו אונטער-נעהמענען מיט וועל-כע סידארק הילפען די וועלט, מיר ווילען גיטע אויף דעם ארט נאכאמאל איבערהערן דאס אלץ ווענען וועלכע די גאנצע פרעסע שרייבט אין זיין פון א-רגאניזירען די "מכביהרע" אין זאקאפאנע מיר ווילען רעדען ווענען דער רייז-פאכמענישע זיט און צווישן ציהען פון זי די בעלעהרערע קאנסעקוענצען, מיר ווילען אנהייבערע אנהייבערען די אינטיגע בע-ריי-גונגען און זיך איבערצייגען, צי האבען זיך די א-פיהרע פון דער יודישער ספארט-פערזאמלונג זעכס געלערנט פון דער פערזאמלונג-הייט אדער נישט. מיר זענען געווען די ערשטע וואס האבען אין די שפאלטען פון אונזער צייטונג אנגעוויזען אויף דער אנהייבערע לעגע פון דער יודישער ספארט-פערזאמלונג אין די רעהמען פון די אלגעמיינע פער-מעסונגען. דער ביווא פון אונזער דערגרייכונגען זענען קינסטלעך ארגאניזירט געווארען צוליב די פערשידענע קאמפליקאציעס און אויסערנענגען וואס ווערען געמאכט בייס בעקומען און דערגרייכען פונקטען. מיר האבען געמאכט אויך נאכגעזען אלע שטערשטיק איבערהאלט דער "מארגענשטערן" ספארט בערענגען צוזאמען מיט אלע אידיאליע פערזאליטעט און אידיאליעס האט געפעהלט דאס האמאנישע צוזאמענלעבען פון אונזערע יודישע ברידער-פער-אייגען, זיך איבערצייגען און זייערע דערגרייכונגען און אין דער ציל-פערזאמלונג פון זייער ארבייט. דאס אלץ האט פשוט געלאזט און געזייערען די אנטיהרענע אינסטאנצען פון דער יודישער S.

אינטערנאציאנאלער באקס-האמפ פון פאליציי איז ענגלאנד

געוואונען האט דער דייטש מיטשקע

פיהרט א לעבאפטע טעטיגקייט. די טעג וועט אין לאקאל פון "הכח" אינסטאלירט ווערען א באקס-רינג און ס'וועלען פארקומען פערמערעסונגען פאר איינגעלאדענע געסט. די לייטונג פון דער באקס-סעקציע האט זיך געשטעלט פאר אנהייבערע צו ווערבריען באקסער פון דער שווערער וואג, אין וואס ס'פיהלט זיך א מאנעל אין די יודישע קלובען. צו דעם צוועק האט די לייטונג פון דער סעקציע בעשלאסען איי-נצוגרענען א פראפעגאנדע-חורש אויף אריינצוטרי-טען אין דער באקס-סעקציע.

גערטעל איז בעפרייט געווארען פאר "הכח"

אויף דער דאנערשטאג-דינגער זיצונג פון דער פערזאמלונג פון פ.ו.פ.ו. אין ווארשא איז בעשלא-סען געווארען צו אנערקענען, אז גערטעל קען אויף ווייטער שפילען אין לאדזער "הכח". ווי בע-קאנט ווערט ווענען דעם ענין געפיהרט א לאנגער קאמף צווישען "הכח" און "בר-כוכב".

ערשטער עפענטליכער ארויס-טריט פון דער באקס-סעקציע ביי "הכח"

דעם 11. מערץ קומט פאר דער ערשטער צווייטער פון די "הכח"-באקסער, ד"ה "הכח" וועט אין 8 וואנען, פון פליגען - געוויכט ביו שווערער וואג. דער געגנער איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

י.ה.פ. - סקאדא 7:9 נעכטען איז אין ווארשא פארגעקומען דער רעוואנזש-מעשט צווישען די באקס-מאנשאפטען פון י.ק.פ. און סקאדא. ווידערהאלט האט געזיגט י.ק.פ. אין דער פערזענליכער 7:9.

אינטערנאציאנאלע האלעי-מעטשען איז פראג

שבת האבען זיך אנגעהויבען די אינטערנא-ציאנאלע האקע-פערמערעסונגען אין פראג. ביו איצט זענען פארגעקומען מעטשען מיט פאלגענדע רעזולטאטען:

- משעכיעו - רומעניע 0:8
- עסטרייך - איטאליע 0:4
- שווייצאריען - לעטלאנד 1:3
- דייטשלאנד - פוילען 0:2
- שווייצאריען - אונגארן 1:1

פינאל פון די פוילישע באקס-מאנשאפטע-מייסטערשאפטען

ווארשא (פויליש) - פ.ד.ס. (שדעווען) 7:9 די מאנשאפטע-מייסטערשאפטען אין באקס האבען זיך פערענדיגט מיט א זיג פון ווארשא (פויליש). ווי בעקאנט האט י.ק.פ. נישט אנטהאלטען גומען אין די פינאל-קאמפען.

די זארג ווענען יודישע באקסער איז דער שווערער וואג

די באקס-סעקציע ביי "הכח" אין לאדז

לובלינער משמרים אויף משומדת'טעם

האט זיך אין איהר פערליבט, זי קאן ווערן דאס ווייב פון א שריה, דער פאטער האט קריעה גע' ריסען, שיער נישט פון דער וועלט אונזער, חרשים לאנג קראנק געלעבן, די מאמע, אבער, האט נאך מיטגעאלפן דער טאכטער איהרע צו געבן אויפן גייעס וועג און יחוס'ט זיך מיטן איירעם דעם שריה.

נעמט א יונג ווייבעל, עס איז איהר גמאט געווארן איהר מאן, דער בניאק, ענטלעכט זי מיטן סטרושט וואו, קומט שפעטער צוריק קיין לובלין, עפענט זיך א נעוועלבעל, און שוין נישט די מוטער, נאר דער פאטער שטאט אפ ביי איהר ווייטען און ברענגט מתנות זייער קריסטליכע איר- ניקלעך.

און אַנאנדער יידיש-ווייבעל א פערמאגליכע, איהר מאן, א מענטש מיט אלע אינטעליגע און אויסערליכע מעלות, ער טראגט אפילו א לאנגע קאפאטע, א יידיש היטעל, א קורץ געווארן בער- דעלע, דערפאר אבער האט מען איהר אויך גע- ווען געבן צום דאווענען, טראגעדיג א גראדען קרבן מנחה סיריז אונטערן ארעם, היינט צו טאג קאכט זי גרויסע טעם, ביי א קריסט אַנאמלן מיט עטליכע קינדער.

אדער וואס עס איז נאך ווייניגער צו פער- שטען — דאס שמד'ן זיך פון א מאמע מיט א טאכטער צוזאמען, א פרוי און א קינד פון א 70-עריגען מלמד! און אינטערעסאנט.

נישט די משומדים און נישט די משומדת'טעס ווערן לחלוטין נישט פערשטויסען פון דער יידי- שער געזעלשאפט. גאנצענטע און בעקאנטע מאכען א שווייג, בעגריסען זיך מיט זי, קרובים שטאנען אפ ווייטען גלייך זיי קיין זאך וואלט געשעהן. אויב נאך דער משומד אדער די משומדת'טע פער- רייסט נישט דעם קאפ און זאגט נישט אפער, אן זי שעהט זיך גאר מיט די "זשייטס".

הלאנד-קינא-טעאטער
ZACHETA
26 זעפטעמבער 26
היינט און פאלג טעג!
פערשטיגע פרעמיערע!
אלין טאנצט און זינגט!
ס'ווערט דעמאנסטריט דאס גלענצענדע
פילם-מייסטערשטעק א. נ.
**דער האנגרעס
טאנצט**
אין די הויפט-רעלען:
**LILJANA HARVEY
HENRY GARAT**
אויסערן פראגראם: קלאנ-צונאכט.
אנהייב פון די פענסטן מעלדן 4 נאכמיטאג
שעה און וואונט 12 א זייער בעסטע.

דראמאטישע סצענעס איז זי אונזער פון דער היי- אפערשמיד'ט זיך און חתונה געהאט מיט דעם קריסט. אַנאנדער יידיש מידעל פון לובארטאוסקא- גאט, ווידער אַמאל פון אַנאמל יידישער שטוב, בעקענט זיך אין א סאג-וואל מיט א קריסט, א שניידער — זיינע מעלות — ער טאנצט גוט, קלערט נישט דאס מידעל קיין סך, שמד'ט זיך, האט חתונה, און בלויז אין עטליכע חרשים ארום קומט זי צוריק צו די עלטערען מיט שווארץ-בלוי-ע שניצקעס אויפן קערפער.

און אַט גאר אַנאויסערלישער פאקט: קומט א מידעל אַהיים צו איהר מוטער, אַנ- אַלמנה, טרויט איהר אן א סוף: אַנאפיער האט זיך אין איהר פערליבט און אַהן ווידערשטאנד פון דער מוטער שמד'ט זיך די טאכטער, כדי חתונה צו האבען פאר דעם אַפציער: און נאך אַנענהליכער פאקט: די מוטער שוין נישט קיין אלמנה און נישט קיין אַרימע, איהר איהר האט א טאכטער דער- צעהלט וועגען איהר גליק, אן עפעס א בעאמטער.

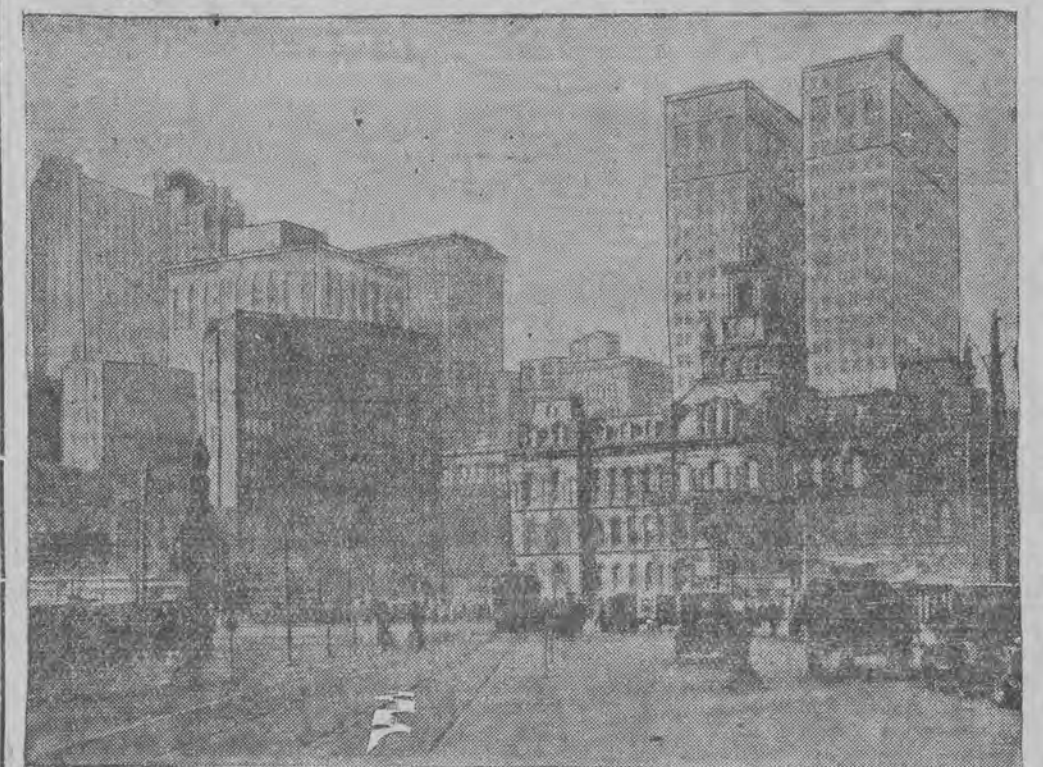
לובלין, אין גאליציע למשל, וועט א גלח פון א פערשטימער פאראפער, וואס נעהמט אויף דעם משומד, מעלדען דער יידישער קהלה, אן דער און דער איז פון איהר אַרױסגעטראָנען. אין אַו- ווער גענוג ווערט יעדער שמד'קעט געהאלטען שטרענג בוך, במשך די 14 יאָר פון פּוילענס און אַפּהענגיקייט האט זיך די צאָהל משומדים פיל- פאך פּערגרעסערט לויט די פּריהעריגע יאָרען.

איבערהויפט איז דאס גלח פרויען, די צאָהל משומדת'טעס וואָסעס מורא'דיג אַט ריהמט זיך א יונג-יידיש מידעל:

— איך וואָלט נישט אויסגעטוישט איין שגן אויף צעהן יונגען, און שוין אין עטליכע טעג אַ רוים רייסט זי איבער מיט איהר הויט, מיט איהר ווער אַרענטליכע בבב'ד'ע און אירעלע פאַמיליע און האט חתונה פאַר אַ שגן — אַהן אַ בעשטימטער בעשעפטיגונג.

אַט איז אַ מידעל פון אַ פשוט'ער בעשע- דענער, יידישער שטוב, א יידיש הויז, א יידישע גאס. דאָס מידעל אַליין האט תמיד אין א יידישער סביבה פערברענגט. זי פערמאגט גאר בלויז אוי- סערליכע מעלות, האט אַ שגן געוואָסען אַנאויג אויף דער דאָזיקער "זשייטעשקע" און — אַהן אַנאפיערענען קאמף מיט זיך, אַהן אַ קרעכץ, אַהן

צום רייזענע פאנה-הראד אין אמעריקא

דער צענטער פון דעמאריט (די אויטאמאביל-שטאט). וואו עס געפינען זיך פאדרס פאבריקען.

ניסענבאים שרייבט אין "לובלינער טא- צעלאט":

דאָס האַרץ וואָלטע בילד פּונם יידישען לוב- ליין שטעלט זיך פאַר צוויי: אַ גרויסע אַרטאָדאָקסיש- פּאָלקטימליכע מאַסע, אַ קערענדיג אַרגאָניזירטע יידישע אַרבייטערשאַפט, אַ קליין הייפּעל מעהר סבאַמיטטיש זיך אַסימילירענדיגע ווי אַסימילאַטאָר- רישע אינטעליגענץ און — אַ גרויסע צאָהל משו- מדים און משומדת'טעס.

ביי די אַזשיטירטע פּערפּעלענדישע קאָן מען פון לובלין אַוועקגעהן פון יודע'טום און אַפּגייעל- דאָל עס דער יידישער געזעלשאַפט גאָר נישט זיין בעקאַנט. מיר ווייסען פון אַ פאַקט, אַז אַ געוויסער יידישער סוחר האט זיך גע'שמד'ט און ווייטער געצאָהלט אַרמאָל דעם נעמט פאַר דער יידישער קהלה. ערשט ווען מען מעהר צאָהלטען אַיינמאַל און נאָכאַמאל געזעכערט דעם נעמט און זיינע רע- קריסען וועגען אַפּגעוואָסען געוואָרען, האט ער זיך מיטב געווען און געמאָלדען דער קהלה, אן ער וועט בכלל נישט מעהר צאָהלטען קיין עטאַט, ווייל ער איז שוין לאַנג קיין יוד נישט...

ווען מען האט געפערענט דעם דאָזיקען משומד פאַרוואָס ער האט די לעצטע יאָרען געצאָהלט דעם עטאַט, האט ער געענטפערט: איך מאַך נישט קיין סוף, אן איך האב זיך גע'שמד'ט מיט מיין גאנצער פאַמיליע, נאָר היינט ווי אויפן יידישען בילד-עולם געפינט זיך דער קבר פון מיינס אַ קינד, וואלט ער מיר צאָהלטען דער קהלה-עטאַט.

עס איז נישט צוויי לייכט צו פערשטען די נשמה פון אַ משומד, אין דעם פאַל אַפּער גלוי- בען מיר, איז דאָס צאָהלטען דעם עטאַט אַ רעוואָלוצ- פון אַ געוויסער טעגנדיק, וואָס בעמערקט זיך ביי די לובלינער משומדים און משומדת'טעס — צו וועלען פערבליבען אין חב'רשאַפט מיט יודען. און נישט קאנען אדער נישט וועלען איבער'רייסען אויך פאַקטיש מיט דער יידישער סביבה.

די פרוי, למשל, פונם דאָזיקען משומד בע- מיהט זיך מיט אלע כוחות אַריינגעקריכען וואָס טיפער אין איהר ביינער קאטאלישער הויט, עס איז רייכטיג ביי איהר ספעציעל צו פארהען קיין רוים צום פויסטל לאזען זיך קאסטען פיל געלט, ברענ- גען פו וואָרט אַ פולען קובעל, "הייליג וואָסער" און דאָס פונדאדערט'לעך צווישען די לובלינער-קא- טאלישע גבאי'טעס. דער מאַן אַ-ע-ר זוכט געלט- שאַפט דווקא צווישען יודען, נעהמט איבער מיט "יידישע דאגות, איז זיך מחיה ביי אַ קאטען-שפיל מיט אַ יידישער "קאָט" און לאָט נישט דורך קיין איין שבת, אן ער זאל נישט עסען טאָלענט, דווקא צוזאמען מיט יודען.

אַנאָנדערער משומד ווידער אַמאל אַ יידישער סוחר און, ווי מען דער-צעהלט אונז וואָל ער הא- בען בעקומען גאר שטאַרק צוויימאָל אין די טעג ווען די ענדעקעס האָבען אין לובלין "געווייבדיקע- וועט" געגען יודען — דער דאָזיקער האט אויך צומארגענס נאָכ'ן שמד'ען זיך אַנעהויבען דע- דען נישט אַנדערש, נאָר יידיש, הגם פריהער, האט ער קיינמאל קיין יידיש נישט געוואלט רעדען. ווי געזאגט, האָבען מיר נישט קיין ציפערען וועגען דער צאָהל משומדת'טעס און משומדים אין

ענדליך איז ער אויפן פאריסאג אַנדערמעלט געווארען. ס'האט זיך איהם געחלומט אן ער וועט אויפן בעשולדיגונגס-באנק און ס'איז איהם ווער נישט בעקומען... ער וועט מיט אַרונטערגעלעבענע הענד און פערדעקט דאס פנים מיט די הענד. און פלוצלונג בעמערקט ער אן ער טראגט פרעמדע שטיוועל. ווי צוויי האט ער געקאנט בעווייזען זיך צויר- שען מענשען אין אַוועלכע צעריסענע, שמוציגע שטיוועל, אין אַנאָרבייטער-בלווע, נישט געווא- שען, נישט ראָוירט... ער פרייט אַ גלעט טון די באָר, מוטער האָנד, און בעמערקט, מיט שרעק, אן זיין רינג איז געלט געווארען פון פייגער. און זיין גאנצע האָנד, איז אַ פרעמדע; אַ גרויסע, מיט מאַטאליע, אַ גראַפֿע האָנד; די פייגער מיט קרומע, שמוציגע בעגעל... ס'איז סקאָדאָל! דער פּראָקראַר איז געקר מען אין געריכט אין אַוועלכע שרעקליכען צושטאנד! ער שטייט זיך פון אויסגענוג און די לונגען הייבט זיך ווידער אָן אַ פייפער... ליגט אַ וויילע אומבעוועגליך, קוקענדיג פאַר זיך.

וואו איז ער? ווי צוויי קומט ער אַהער? ער פיהלט זיך, ווי מ'וואלט איהם אַריינגע- ווארפען אין תהום אַריין, ער ווייט נישט פון וועל- כער דאָס עס שטייט זיין בעט. וואו דער פענסטער איז צי ער ליגט מיטן קאפ אָדער מיט די היט צום טיר... מיט אַמאל בעמערקט ער אַ שוואַכען פאַס פון זון-אויפגאנג, אין די שפאַלטען פון לאָדען. ענדליך ניכטערט ער זיך אויס, דערמאָנט זיך אַ געלונגענעם גאנג אין דער נעכטיגער קאָרטער- שפיל און גלייכצייטיג דערמאָנט ער זיך, אן ער דאַרף זיך אַיילען צו דער עקעקאציע פון אַ צום טויט-פערשטען. אַ... מאָדער נישט אַנגענומענער חלום... מיר מעלט ער און גייט אַוועק צו זיין פליכט. — אַפּער צו וואָס גענוגען אַ בערייטונג צו חלומות? אין אַ שעה אַרום זענען זיי ווידער געשטא- פען. ער מיט אַ ריהיגען שלאַף אויף וויכע קר- עטעס און יענער מיט אַנאָייבגען שלאַף אַמאָל דער תליה...

אין די פיס? פארוואס קאן ער זיך נישט ניהרען פון אַרט? ער פרייט זיך אויפ'הייבען, און דערפיהלענדיג אַ שנייד'דיגען ווייטאָג אין די הענד און פיס — כאַפּט ער זיך אויף. אַ וויילע ליגט ער אומבעוועגליך, קוקענדיג פאַר זיך. וואו איז ער? ווי צוויי קומט ער אַהער? שוואַכע ווי אין וואָסער פונדאדערעלעכענע פאַרבען פון זון-אויפגאנג, רייסען זיך קום אַדורך דורכ'ן הויכען חפּיסה-פּענסטער. ער זעהט פאַר זיך שוואַרצע, בולטע סווא- דראַטען פון דער קראַטע און פלוצלונג פלאַקערט אויף ווי אַ בליץ אין זיין מאַרד דאָס בעוואוסט'יין, ער האט דערהרגעט! יאָ ער האט דערהרגעט! אין אַנאָפּאל פון כעס האט ער געוואָרען אַנ- איינעם אין קאפ פון זיין באַלעפאַס, ער האט דער- הרגעט! און מ'וועט איהם דערהרגענען! אַ טיפער-קרעכץ, שנייט דורך די תּפּיסה- שטילקייט...

די גאנצע נאכט האט דער פראָקראַר געהאַט אַנאָפּאל פון אַסטמע. ס'איז גענוג געווען ער זאל זיך גאר ליגען, און גלייך האָבען שרימלעך אויסגעוויבען אַ פייגער- און קוויטשעריי, אין זיין ברוסטקאסטען, מיט האַלב פערמאכטע אויגען האט ער געשריבט שלנגען לופט. נאָר די לופט פלעגט בלייבען שטענען אין האַל, און נישט דערגייענדיג צו די לונגען, אַרויס רייסען זיך מיט אַ פייג צוריק. ער האט זיך אויסגעהויבען, פעררויכערט אַ אַסטמא-גאָר, און גענומען שפּרייזען איבערן צי- מער הין און צוריק. און כדי צו פערט'ליכען דעם שלאַף, האט ער געליענט אויפן קול זיינע בעליבטע פערשולדיגונגס רעזעס. גאר פון בעוועגען זיך, איז איהם געווא- רען ענגער. ס'האט איהם געשטיקט! געעפענט דאָס פענסטער, און אויסציהענדיג די האַל האט ער אונטערגעשטעלט די נאָקע-פּענסטער פאַר דער פרייער לעפּט-באָר פון דער נאכט. גאר אויך דאָס האט נישט געבראַכט קיין פערלייכערונג. אין ברוסטקאסטען האט כסדר עפעס געסקרי- פעט פונקט ווי עמיצענס אַ האַנד וואלט אומבדור- מנותדיג געפאַלשענעס אויף אַנאָפּאלען איבערגע- פיהרען אינטערמענט.

פאר דער תריה (צוויי חלומות)

דעם פערשטעטען האט ווירקליך בעהע'שט אַ משומדע. פונקט ווי בעת אַנאָפּארייט פון אַ מאַשין רייסט זיך אַרויס דער דאָמף צעקנעלענדיג אלע מאַ- שין-טילען צוויי האט אויך אַיטס געוואלדענעט די אַנענאמעלעטע בעקשאַפט אויפן דען פון זיין נשמה, געוואלדענעט און אַ ווילדען אַפּאל פון משומדע. נישט דיענדיג אונטערגעוואָסען דעם שכל און דעם ווילען. ער האט געקלאַפּט מיט די פּוילסטען אין טיר, געשלינגען זיך קאָ אַן דער וואָנט, געשלאָסען, שטי- קענדיג אין מיט פּיענע, יאָמערנדיג מיט אַ טרוי- קענעם יאָמער, וואָס האט צעריסען זיין האַרץ אויף שטיקער.

אַ געבונדענער די הענד און פיס, האט ער ענדליך פאַרטאָן געכאַפּט אַ דרעמעל. און געווענען האט ער אין חלום די הויכע טרעפּ פון געריכט, ציטערדיגע זון-פלעקען אויפן דיל און אויף די ווענט און די ערנסטע ביינע פנימער פון די רייכטער. אַפּער ער איז דוהיג, פונקט ווי מ'וואלט גע- משט אַנאָנדערען, נישט איהם. ער זעהט זיך זיצען נישט אויפן בעשולד- גונגס-באַנק גאר אויף אַ הויכען שטוהל לעבען די רייכטער, ביים טיש אויף וועלכען עס שטייט אַ צלם, און ס'ליגען פּעק פאַפּירען. עמיצער בייגט זיך איין צו איהם און פליסט-עס איהם אויפן אויער וועט אַנגענעמען. זאָרגפּעליג גלעט ער זיין באָרד מיט דער האַנד, און מיט אַמאל בעמערקט ער אַ בריילאנטענעם רינג אויף איינע פון זיינע פייגער. און זיין גאנצע האַנד איז עפעס אַ פרעמדע, אַ פעטע, פרייזשען געקאליטע האַנד, מיט לאַנג עכלאַ- קעדיג געזעל. ער וואונדערט זיך: אַנשטאָט זיין איינפאַכער אַרבייטער-בלווע, טראָגט ער אויף זיך אַ גלאַנצנדי- גען מונד'ר מיט מעדאַלען און מיט אַ נאָכער באַנד אויף דער ברוסט, אַנשטאָט שטיוועל — לאַקערקעס. אַפּער פאַרוואָס פיהלט ער אַווע שוועריקייט

ערשט איצט ווען מ'האט איהם צווייגעבראַכט נאָכ'ן פּסקדין אין חפּיסה אַריין, האט ער פער- שטאַנען, אן מ'וועט איהם הענגען. מ'וועט איהם הענגען! דאָס בלוט איז אַפּגעפלאַסען פון קאפ און פנים און מיט אַ ציטערדיגער כוואליע אַ קלאַפּ געטון אין האַרצען.

ער איז געווענען צוזאמענגעקוילט, ווי בעז אַ פראַכט און געצייטערט מיטן גאנצען קערפער, ווי אין פייגער, זיין פנים איז געווען ווייט, די אויגען מיט די גרויסע ווייסלעך האָבען געשטאַנען אַרויס, ווי עמיצער וואלט זי מיט די פייגער אַרויסגע- קלעפּט פון אינעווייניג.

ער האט מיט אַ האַלב-געפענעטען מויל גע- אַטעמט הייט, שווער און הייזיקייט. "מוועט איהם הענגען!" און אַט פיהלט ער שוין, ווי אַרום זיין האַל וואַקעלט זיך אַ שטאַרק צוזאמענגעדרייטע שטריק. ס'האט איהם פערכאַפּט דער אַטעם.

ער האט זיך געשטיקט, שנעל אַראָפּגעלאָזט די פיס אויפן דיל, אויסגעגלייכט די פלייצע און מיט אַ ווילדער בעוועגונג צעריסען דעם קאַלנע' פון העמר.

ראַזי צוגעלאָפּען צום פענסטער. די פּוילסטען געבילט... אַ קראַטע! פערצווייפלונג און ווירקלייט האָבען זיך אַב- געצונדען אין די אויגען, און פלוצלונג האט די שטילקייט פון דער נאכט דורכגעניטען אַ ווילדער מרד און אַ חיה.

דאָס "אויבעל" אין טיר פון קאמער האט זיך געעפענט און ס'האט זיך בעוויזען דער ביינער פנים אַוועק וועכטער. — וואָס טונעלסטו? — האט ער אַ געשריי גע- טון צוקוקענדיג מיט פערוואונדערונג, ווי דער פער- משטער וואָרט זיך ווילד איבערן קאמער. — ביסט משוגע! — האט דער וועכטער אַ רע- ווע געטון, וועלענדיג אַ דער אַרעסטאַנט פערהינגט זיך נישט.

מוזיק פערשטארקט דעם מוט ביים חרדי

(בריה פון ארץ-ישראל)

דעם פאגער, אדער, אויב דער פלל איז יא אמת - איז ער נישט גילטיג פאר דעם יידישען חרדי אין ארץ ישראל. וועלכער איז מידע אין א סך אנדערע פרטים א יוצא מן הכלל. זענען דאך די קאמפס-מאטעריעלע און קאמפס-מאטעריעלע חרדי פון אונז כאראקטער און קוואליטעט, וואס קענען בלויז פערמיטלעך זיינע סענטימענטעל און פערשטארקען די עמאציעס! און דערפאר איז עס נישט מעהר ווי נאטירליך, אז מוזיק, וואס איז דער אוממיטלעכערסטער מיטלעל פון אידנטום פאר די מענטליכע געפיהלען, זאל פערנעמען אונז חשו"ב'ען פלאץ אין דעם סאנטימאנטליכע לעבען און שאפען פונם חרדי.

דאס איז אלץ בונדע דער מוזיקאלישקייט פון מענטשן צו זיין אין קאנט א קראפט צייט. כדי צו איבערצייגען זיך, אז דער כח פון קלאנג, האט זיכער א גרויסע חלק אין דער סאנטימאנטליכער ווייזונג פון דעם מוט און גלויבען ביים חרדי. און אז עס איז נישט איבערהאלטען די פערשטארקע מיינונג, אז "פאגערען" מוזען אין אלע הינזיכטען זיין פערשטארקע מענטשען, איבערשטעלען פון סענטימענטעל און עמאציעלע איינפלוסען, ווייל אזעלכע, ווייכקייטען" זע-נען עלול אפצושטאנען די קאמפס-מאטעריעלע פון

ווער עס איז נאך געווען די לעצטע יאָרען אין ארץ ישראל, דער האט געמוזט פערמערקען דעם געווענליכען דראגנאן נאך מוזיק, וואס הערשט אין לאנד, בעזונדערס צווישען די חרדי'שע פלע-מענטען און די פאלקסמאסען, וועלכע זינען און טאנצען אויס זייערע פריידען און לידען ביי אלע געלעבנדיקייטען. די יידישע מוזיקער, וואס געפינען זיך אין ארץ ישראל און אויך די, וואס קומען אויף בעזוך, אדער אויף גאסטארבעט, זענען מיט דער מיינונג, אז אונז מוזיקאליש-דאנקבארען פערשטעלען, ווי עס איז דער מאדערנער און בע-זונדערס דער חרדישער ישוב אין ארץ ישראל, איז זעלבען צו טרעפן אין דער גאנצער וועלט, מוזיק עס איז ווייטליך נישטא קיין גרעסערע בעפרייגונג און אפערקענונג פאר א מוזיקער - ווי בכלל פאר א קונסטלער - ווי צו פיהלען, אז זיינע שאונגען ווערען אויסגענומען פון פובליקום מיט ערנסטער גייערניקייט און דאנקבארקייט.

אריבערגאנג איבער גרעניץ צווישען רומעניען און בולגאריען אויפ'ן אייז פון טייך דונאי

לינסם - א רומענישער סארדאט פון דער גרעניץ-וואך

עס איז, צום ביישפיל, אלגעמיין בעקאנט מיט וואס פאר א ליבע און בענייגסערונג דער פערשטארבענער ענגעל זי, האט אין די לעצטע יאָרען פון זיין פרוכטבארען מוזיקאלישען לעבען זיך אינגאנצען איבערגעגעבען צו דער חרדי'שער ארץ ישראל, וועלכע האט איהם אינספירירט צו א טעם פון נייע מוזיקאלישע שטעלונגען: און ענגער איז אזוי שטארק בעליבט געווארען אין די חרדישע קרייזען אין בלויז עטליכע יאָר, אז ער איז גלייך אריינגענומען געווארען אין "פאג-סאָן" פון די גאנצע חרדישע גייסטער, וואס האבען, יעדער אויף זיין אופן, געלייגט זייער חותם אויף דעם געמיינעלע קונסט-לעבען פון די געענוערטיגע און צוקונפטיגע דורות פון די פאלקס-בוימער פון ארץ-ישראל.

פון דעם חרדישען עלעמענט אין ארץ ישראל אפער וואס איז שייך מוזיקאלישע בעפרייגונגס מעגליכקייטען אין ברייטערע זין, פאר דעם חרדי אין דאָרף און אפילו אין שטאָט, זענען זיי זעהר בערגניצט, נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס אין לאנד זענען קאנצענטרירט א צאָהל בעדייטפולע מוזיקער, וואס ווידמען זייערע קינסטלערישע כוחות אין דער ריכטונג, און וואס אייניגע פון זיי אי-דענטיפירען זיך אפילו מיט דעם ארבייטער ישוב, דאס נעמט זיך דערפון, וואס די מינסטע מוזי-קאלישע אונטערנעמונג איז פערזאנלעך מיט אזעלכע שטאנציעלע אייגנשאפטן, אז טראץ דער גרויסער אפפערווינגקייט פון די קונסטלער פון איין זייט און פון דעם ארבייטערנדיגען ישוב פון דער צווייטער זייט, איז עס אונסער די איינציג אומשטענדען, ווען די לעסט פון די סאנטימאנטליכע "פאגערען" מליכטען איז אזוי גרויס, אונזער-ליך נאכצוקומען.

דער סאנציעל אין מוזיקאלישע בעפרייגונגס-מיטלען איז אזוי זולע, אז א שכינה אדער א הויז האט עס איז פארהאן א גראמאפאן ווערט ביי-טראכט פאר א "מוזיקאלישען צענטער". צו חפץ-לען מוזיק-ליבהאבער זוכען א צוטרט אונטער פערשידענע אומרייזען, און וואו פאר א נויט בעזונגען מען זיך מיט איינפאכען די קלאנגען דורך אן אפגעשטעלטען מענטשען.

פערשטעמט זיך, אז אזא גרויסע אונטער-נעמונג ווי צו בעזארגען מיט מוזיק א גאנצען ישוב, איז אן איינפאכע נישט פאר קיין יחיד-מענשאַט, נאך פאר א געוועלסטע, וואס זאל האבען די קאפערצאיע פון א גרויסער צאל פריינד מוזיק-און קונסט-ליבהאבער.

מ. באכראך.

30 היטלעריסטען-בילדאנעס אויף אייז יוד

פערשטע (י.ט.א.) פון איימלעכען ווערט מיטגעטיילט, אז דער קרבן פון דעם לעצטען ברויטלען נאצי-אומפאל, דער יידישער סוחר קארל העלפער, געפינט זיך אין א זעהר ערנסטען צושטאנד. די דאקטוירים מאכען בעמיהונגען צו דערהאלטען איהם ביים לעבען. ווי עס ווערט פערשטעלטעט, איז העלפער בעפאלען געווארען בעת צו איינער אליין דורכגעגאנגען די גאס דורך 80 היטלעריסטען. די בילדאנעס האבען איהם אומגע-ווארפען און געטרעטען מיט די פיס. העלפער איז בעדעקס געווארען מיט שווערע וואונדען אויפ'ן גאנצען קערפער. בעזונדערס געפערליך זענען די אויגען-וואונדען. עס איז כמעט נישטא קיין האפנונג צו ראטעווען זיין ראיא.

אויך די לעטישע היטלעריסטען לאזען זיך הערען

רייזע (י.ט.א.) זייט היטלער גיט צוקומען צו דער מאכט אין דייטשלאנד זענען אויך די לעטישע נאציאנאל-סאציאליסטען געווארען אקטי-ווער. אונטער'ן פארויז פון לעטישען נאצי-לידער סטעלמאכער איז פארגעקומען א ריזיגער מיטונג, אויך וועלכען עס זענען געהאלטען געווארען אנגעוועהנדיק שארפע אנטיסעמיטישע רעדעס אונטער די בעקאנטע היטלעריסטישע לעזונגען. גלייכצייטיג האט די יעהרליכע פערזאנלונג פון פרויען-פערבאנד בעשלאסען אויסצושליסען די יידישע מיטגלידער פון דעם פערבאנד. דאנעכען איז אויך דעם יעהרליכען צוזאמענהאָר פון די פוסבאל-ספארט-פערבאנדען דורכגעפאלען דער פאָרשאַג אויסצושליסען די יידישע מיטגלידער. די יידישע פרעסע פאָדערט, אז די רעגירונג זאל אָננעמען מיטלען נעמען דער אָפּגע-פאָרשט-אָנטיסעמיט און לעמלאנד.

דער וואלסטא וועזנבוים און ווידער געווארען מעמיג

דער סענאטאָריעלער פראָצעס האט געווארעט אכט טעג. די ריכטער איז עס דאך געלונגען אין פערלויף פון פראָצעס ארויסצוקומען פון דער אַגעקלאַטער געוויסע געהיימנישען פון איהר בער-גאנגעווייט, וועלכע זענען די סיבה פון איהר רע-שעקליכע פערברעכענעס.

דער ריכטער האט די פייפערקע אַזוי לאַנג גע-שלעפט פאַרן צוג, ביז זי האט דע-צייילט אלע איי-צעלענישען פון איהר אומגליקליכען ליבער-ראַמאָן. עס איז געווען אַ ראַמאָנישע ליבער, דער חתן האט זי פערשפירט און פערלאָזען, אז זי איז שוואַנגער גע-וואָרען האָבען זי איהרע עלטערע געוואָלט פער-הייראטען מיט אַנאַלעסע דאָ-ה-ה-ה, אַ פּרומען פּויער האָט זי איהם אָפּער נישט געוואָלט געהמען און זי איז אַנטלאָפּען פון דער היים.

אין אַ פּינסטערער קאלטער האַרבסט נאכט האָט זי אין אַ וואַלד געבוירען אַ קינד, קראַנק און צר-בראַכען האָט זי זיך מיט'ן קינד געשלעכט איבער די דערפער און געבעטעט ביי די פּויערס אַ שט' קעל ברויט, מען האָט זי געקאָגט און געטריבען און פערשטויסען פון מע-שען, ווייל זי איז געווען אַ יונג מירעל מיט אַנאַומענעליך קינד, נאכדער איז דאָס קינד, וועלכע זי האָט צערטליך געליבט, גע-שטאַרבען פון הונגער און קעלט, אַ פערצווייפּעלע האָט זי זיך פערדונגען אלס דינסט, צו אַ רייכען פּויער, גענאָט, געפּוילטע ווי אַ פּרוי, געשלאַגען. זי איז אַזויקע און האָט זיך געשלעכט מיט אַ באַנדע ציגיינער, די ציגיינער האָבען זי געצוואנגען צו געבענען, מען האָט זי געקאָגט, אַרעסטירט, אַריינגע-זעצט אין טורמע צוזאמען מיט געפאַלענע פּרויען, מיט פערברעכעניס.

— זי, און וואָס האָט פאַלירט נאכדער? — נאכדער האָב און געשוואוירען נאָמה צו געהמען פון די מע-ער... — איהר האָב אָנגעטון מענער-קליידער, פער-שטעלט זיך פאַר אַ מאַן, כדי בעסער צו קענען אויסוואַרען מינע נאָמה פלעקער, — איהר האָט די מענער.

דאָ איז זי געוואָרען אַ פיהרערקע פון אַ באַג דע ריבער און מערדער, אַ געפעהרליכע באַנדיט-קע. זי איז געוואָרען דער "פּוּשטא פּיפער", דער שרעק פון די דאָרף-פּויערס, און דער "העלד" פון די יונגע פּויערס, זי האָט געוואָלט און געמאַר-דעם געזען.

איצט וועט די "פּיפערקע" גיין אויף דער חלה פּיפערקע אַ לוסטיגע לידעל.

סיגאָרעטען, נאך אַ לילקע, דער "פּיפער העלד" האָט געפּיט אויף זיין "דודל", און די פּויערס האָבען געוואָרען און געטאַנצט.

בעת די דאָזיגע הילאָנקעס פלעגט דער "פּיפער" אַרטיידיק די יונגע פּויערס צו דע-מאָרען זייערע מענער.

די פּויערס האָבען נישט געקאָגט זאָרען "ניין", זיי האָבען געטון אלץ, וואָס דער "פּיפער" האָט פון זיי פערלאָנגט. דער "פּיפער" האָט געהאַט אַ טיילווייזע מאַכט איבער די פּויערס, אַגמירטען נאכט פלעגט קומען דער "פּיפער" און שטיל אַקלאָפּען אין פּינסטער:

— פאַרעלכע, איהר בין דאָ... — אַזאָנעט, איהר בין געזומען... — סטעפאַנעקע, עפען די טיר... — די פּויערס פלעגען אַזויסוקומען צו איהם, מען האָט זיך געשושקעט אין דער פּינסטער און אויסגעצאָהיט אַ "פלאַן" ווי אַזוי צו דע-מאָרען דעם פּויער, דעם מאַן, וועלכער איז געשאַק צו שלאַפען און עס האָט זיך איהם נישט געהאלט קיין שלעכטס.

דער "פּיפער" און די פּויערס פלעגען דאָ אַרין אין הויז, מען האָט דעם שלאַפערנען פּויער אַריינגעשטופט אַ שטאַקע אין מויל, ער זאל נישט קענען שרייען. דאָן האָט מען איהם אַזויפער-שלעפט אויפ'ן בודעם און איהם אויסגעוואָנגען. און מען האָט זיך געשטעלט און איהם אויסגעוואָנגען עטליכע גלעזלעך שטאַפּס, אַזאָנע-ווישעוועט זיך אַ גוט יאָר, און דער "פּיפער" האָט פערצווייטעט זיך לילקע, געזאָגט דער פּויערע אַ "גוט-נאכט" און ער איז אַזויקע רייכענדיג אויף זיין פערדעל אין די וועלדער.

אויף מאָרגען האָט די פּויערע געמאַכט כל-מרשט אַ געוואַלד, אַז איהר מאַן איז ביינאכט בע-גאָנען זעלבסטמאָרד און זיך אויסגעוואָנגען אויפ'ן בודעם... פרויען האָט דער טיילווייזער "פּיפער" נישט געשעפּט.

דיין גאַנצער האָט איז געווען בלויז געגען מענער.

ביים פראָצעס האָבען די ריכטער געזוכט אַ רויסצוגעקומען ביי דער אַגעקלאַטער פייפערקע מאַריאַ וויקטאָריאַ ריגער, וואָס עס איז געווען די סיבה פון דעם, וואָס זי האָט זיך פערשטעלט פאַר אַ מאַן, און וואָס עס איז געווען די סיבה פון איהר רע-מאָרדען און פון אַרבעטען די פּויערס צו דער-מאָרדען זייערע מענער...

"פּוּשטא פּיפער" פון בענער (אונגאַרן), וועט איצט גיין אויף דער חלה, ווייל ער האָט דע-מאָר-דעם 6 מענטשען און געווען דער פיהרער פון אַ באַנדע ריבער און מערדער.

ער איז אַ שיינער 36-יעריגער יונג, מיט שוואַרצע געזיכט ציגיינער אויגען, און גע-פאַכטע שטיינעלעך און דאָס היטלע אויף אַזאָנע-פּוּשטא פּיפער" און נישט קיין מאַן, נאך אַ פרוי גאָר.

ווען "ער" איז נאך געווען אַ שיקסעל פון 16 יאָר, האָט "ער" זיך אַנגעטון הויזען, מענער-קליידער און 20 יאָר האָט די שיקסע מאַריאַ וויק-טאָריאַ ריגער געלעבט פערשטעלט אלס מאַן, און קיינער האָט נישט געוואוסט פון דעם.

"פּוּשטא פּיפער" פלעגט די יידען פון יענער געגענד אונטן גרויסע צוהל.

צוליב די צוהל, וואָס דער "פּוּשטא פּיפער" פלעגט די צוהל, האָבען איהם יידען געהאלטען פאַר אַ משומד, און איצט, אַז עס איז פּעסטיג-שטעלט געוואָרען, אַז דער "פּוּשטא פּיפער" איז אַ פרוי, האָלטען זיי איהר פאַר אַ משומדת.

וואָס שייך איהר קאָרערע אלס רויכער-פיהר-ווערן און גולבען, און איהר געזיכטע איינגע-הילט אין אַ שליער פון געהיימניש, אלץ, וואָס מען וויינט איהר, אַז דער "פּוּשטא פּיפער" איז גע-ווען דער שרעק פון יענער געגענד. די איינוואו-נער האָבען פאַר איהם געזיכטעט, "ער" פלעגט זיך אויסגעוואָנגען מיט זיינע באַנדיטען אין די וועלדער, און די זשאַנדארען האָבען לאַנגע יאָר-רען געפיהרט געגען דער באַנדע אַ מלחמה, און מען האָט זי נישט געקענט כאַפּען.

אויף די באַנדיטען פון דער ריבער-באַנדע האָבען נישט געוואוסט, אַז ווייז "העלד" האָט אַפּהערע איז אַ פרוי.

ערשט נאכדעם, ווי עס איז די זשאַנדארען געלונגען דעם געפעהרליכען "פּיפער" צו כאַפּען, האָט דאָ אין טורמע אַזויסגעשטעלט, אַז דער "ער" איז גאָר אַ "ווי" ביי די יונגע פּויערס פון די דערפער איז דער "פּוּשטא פּיפער" געווען פער-רעכענט פאַר אַ גרויסען "העלד" וועגען וועלכען כען זיי האָבען געוואנגען לידער.

דאדזער קהלה וועט אנטייל-נעהמען

איז א יודישער עקאנאמישער וועלט-האנפערענץ
נעכטיגע זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג

מען נישט אנגעפן, די סומע דאָרף די קהלה-פערוואלטונג פערטילען צווישן די וואס דאָרפן דאָס אָננעמען. דאָס געלט איז אויפגעשטעלט געוואָרן דער סאַציאַלער הילפֿס-קאָמיטעט סעקרעטאַר דאָן בעטראַכט די

ווענדונג פון דאָבראָמישנאָשט. און די קהלה-פערוואלטונג זאל העכערען די סומע וואָס די געוועזענע בעפֿעס יעדעס יאָר אָוּף קמחה פון צוואַנציג טויזנט אָוּף דרייסיג טויזנט זאַלעס. ס'איז בעשלאָסן געוואָרן צו ענטפֿערן דעם, דאָבראָמישנאָשט. און ער זאל זיך נישט ריכטען אָוּף קיין גרעסערע סומע און דאָס נאָך מיט דער בעוואָרעניש און אָוּב די געוועזענע וועט נישט פֿיהרן קיין אַקציע פון אייגענע מאָדען, וועט די קהלה די שטענדיגע סומע אָוּף נישט געבען. די קהלה-פערוואלטונג בעשליסט דאָן צו געבן בען דעם הילפֿס-קאָמיטעט פֿאַר די קאַלענדר נשרפֿים אַבאָנימאַנטלעך אונטערשיידונג אין דער הויף פון 150 זאַלעס.

דאָן ווערט בעטראַכט די פראָגע וועגן אויס-צאָהלונג פֿאַר "העלענאָבעק". דאָזער רומקאָוסקי גיט ערקלערונגען וועגן די מיספֿערשטענדיגש מכה דעם קינד וואָס איז אָפּגענומען געוואָרן דורך אַי-נע פון די מיטערס. די מעהרדייט פון דער קהלה-פערוואלטונג בעשליסט אָפּער ווייטער נישט אויס-צוואַהלען דעם, "העלענאָבעק" פֿון די אינסטיטוציע וועט נישט אָפּצאָהלען איהר חוב. דאָזער רום לעגט פֿאַר, און ביז דער ענין וועט נישט גענוי אויסגעפֿאַרשט ווערען זאל מען דעם "העלענאָבעק" ווייטער אויסצאָהלען. דער פֿאַרשלאָג ווערט אָפּגעוואָרפֿען.

צום סוף ערקלערט דער פֿאַרזיצער, און עס ווערט שוין אויסגעלעגט דער ערשטער עקסטרע-סטער פֿאַרן יאָר 1933, דאָזער רום האָלט, און דער עטאָט קען נאָך נישט אויסגעלעגט ווערען, ווייל די פֿערוואלטונג האָט נישט בעשטעטיגט די אויסמעס-טונג. די קאָמיטעט האָט נישט קיין רעכט דערפֿירן פֿירעסע מיטגעבער ענטפֿערט, און דאָס קהלה-פֿירע-דייט האָט איבערגעגעבן איהר רעכט אָוּף די שאָ-צונגס-קאָמיטעט אין דער היינטיק.

נאָך דער זיצונג איז צוליב דעמאלטען ענין געקומען צו אַ שאַרפֿען אויסטויש צווישן דאָזער רומקאָוסקי און פֿרענקס מיטגעבער. דאָזער רומקאָוסקי האָט געשריגען און ער האָט נישט קיין צו-טוי צו די שאַצונגס-קאָמיטעט, וועמענס מיטגלי-דער זענען נישט דעלעגירט דורך די ווירטשאַפֿט-לע-כע אַרגאַניזאַציעס. און דעריבער דאָרף די פֿערוואלט-טונג דעם עקסטרע-סטער בעשטעטיגען, דאָזער רומקאָוסקי האָט פֿעללאָנגט און זיין ערקלערונג זאל איינגעטראָגען ווערען אין פֿראַקטאָאָל.

דער ענטפֿער פון מיניסטעריום אָוּף ד ווענדונג פון דער לאָדזער קהלה-פערוואלטונג, און כאַינע זאל גע-הערען צו דער יודישער קהלה

דאָס מיניסטעריום האָט אָפּגעוואָרפֿען די ווענדונג מיט דעם מאַטיוו, און אָהן דעם כאַינער שטעט-הויז ווערט געשטעלט אין סכנה די עקזיסטענץ פון דער טויזנטער יודישער קהלה. דאָן ווערט בעטראַכט די ווענדונג פון לאָדז גער אויספֿאַרשונגס-קאָמיטעט צו גרינדען אַ יודישע עקאָנאָמישע וועלט-קאָנפֿערענץ און פון יודישען הילפֿס-פֿערבאַנד אין לאָדז, און די יודישע קהלה זאל זיך אָוּסזאָגען וועגען עווענטועלען אַנטויל אין אַ

יוד. עקאנאמישע וועלט-האנפערענץ. די יודישע עקאנאמישע וועלט-קאָנפֿערענץ וואָלט געהאַט פֿאַר אַבאָנימאַנט (1) צו בעטראַכטען די מעגליכקייט פון קאָאָרדינירען די הילפֿס-אַרגומענט פֿאַר יודען אין דער גאַנצער וועלט, (2) בעטראַכטען די מעגליכקייט פון בעזעצן יודען אָוּף ערד-אַרגומענט אין די לענדער, וואו זיי געפֿינען זיך. (3) שפּעט די מעגליכקייט פון טעכנישער אויספֿילונג פֿאַר דער "יודישער" יוגענד כדי זיי זאָלען זיך צוגרייטען צו אַר-בייטען אַלס בעל-מלאכות און אַרבייטער. (4) בע-טראַכטען די מעגליכקייט פון אַריינפֿירען יודישע אַרבייטער אין די פֿאַבריקען. (5) שאַפֿען אַ נעץ פון גוים-מיליטעריס-קאָנסעס און שטיצען די אַלע, (6) אויספֿירטען דאָס קאָאָרעאָנירונג וועגען (7) צו זענען פֿערהאָן נייע איינוואַנדערונגס-לענדער פֿאַר יודען און (8) בעטראַכטען אָוּף אַנדערע עקאָנאָמישע פֿראַבלעמען.

אונטער דער ווענדונג איז אונטערגעשריבען דער פֿאַרזיצער פון קאָמיטעט מאַריס מייער, פֿאַר-זיצער פון ענגלישען הילפֿס-פֿערבאַנד - ד"ר יאָ-כעלאָן, ווייטער א. גורמאַן, קריגער און קאלהאָוויס. די קהלה-פערוואלטונג האָט בעשלאָסן צו ענטפֿערען, און אַזאָ קאָנפֿערענץ איז נישטווענדיג און ס'איז מעגליך זי צווייטערונג דורך איינלאָדען די גרעסערע יודישע קהלות און אַרגאַניזאַציעס. די קאָ-פֿערענץ קען צווייטערונג ווערען אין אויגוסט, 1933, אין אַבאָרט, וואו דער קאָמיטעט וואָלט דאָס געהאַלטען פֿאַר נויטיג, די לאָדזער קהלה וואָלט זיך בעטיליגט אין אַזאָ וועלט-קאָנפֿערענץ אָוּב ס'וואָלט גאַראַנטירט געוואָרען דאָס זי וועט זיך נישט בעשעס-טיגען מיט פֿאַליטיק. דער ד"ר שטיינמאַדער פון ציריך האָט אַי-בערגעשיקט דער יודישער קהלה די סומע פון 200 שווייצערלישע פֿראַנק פון אַ ברבן וואָס וויל זיין נאָ-

נעכטען איז פֿאַרגעקומען אַ סכסדרדיגע פֿערוואלט-טונגס-זיצונג פון דער קהלה, באלד אין אָנהויב פון דער זיצונג שטעלט דאָזער רומקאָוסקי פֿאַלגע-דע

3 אנפראגען

נאָך אין יאָר 1928 איז בעשלאָסן געוואָרען אויסצוצאָהלען דער פֿאַמיליע פון הרב מייזל אַ סך מע פון 36 טויזנט זאַלעס מיט צינזען פון טאָג און ווען דער בעשלוס איז אָנגענומען געוואָרען דערווייל איז ביי אַיזט אויסגעצאָהלט געוואָרען נאָך 14 טויזנט זאַלעס. ווייטער פֿיגורירט אין ביר-לאָנס פון יאָר 1932 אַ סומע פון 6000 זאַלעס פֿאַרן ביר-הרב וואָס דער ביר-הרב האָט נישט דערהאַלטען, דאָזער רומקאָוסקי פֿרעגט דעריבער אַן פֿאַרוואָס די קהלה צאָהלט נישט אַיזט דאָס אַי-בעריגע געלט דעם ביר-הרב און ווער האָט געגבן מען די דערימאָהנטע זעקס טויזנט זאַלעס.

ווייטער פֿרעגט דאָזער רומקאָוסקי דאָס פֿרע-זידיגס, פֿאַרוואָס מ'ווייל נישט האַלטען קיין דין-תורה מיט דעם מלמד אַבאָ, וועלכער פֿאַרערט לדין די קהלה-פערוואלטונג.

ענדליך פֿרעגט דאָזער רומקאָוסקי פֿאַרוואָס די קהלה-פערוואלטונג האָט אויספֿירטען אויסצו-צאָהלען דעם, "העלענאָבעק" פֿאַר די קינדער, וואָס "העלענאָבעק" האָלט אַיזט אָוּפֿן חשבון פון דער קהלה.

אָוּף די דאָזיגע אַנפֿראַגען ענטפֿערט פֿרענק-מיטגעבער. וואָס שייך דעם

בית הרב

בעמיהט זיך די קהלה-פערוואלטונג די בעשטימטע סומע אויסצוצאָהלען. די 6 טויזנט זאַלעס, ווערען וועלכע דאָזער רומקאָוסקי האָט גערעדט אין דער פֿרנס י. מ. זואוירסלאָווסקי איבערגעשיקט געוואָר-רען דעם 13 דעצעמבער 1932 דעם ביר-הרב, אָבער דאָרט האָט מען דאָס נישט געוואָלט אָננעמען, פֿע-לאָנגענדיג מיטאַמאָל אַ סומע פון צעהן טויזנט זאַלעס, צוליב דעם איז פֿעראַרענט געוואָרען אויס-צוצאָהלען נאָך 4 טויזנט זאַלעס וועלכע דער ביר-הרב קען גלייך אָפּנעמען, און איבעריגע סומע וועט אויסגעצאָהלט ווערען לויט דער מעגליכקייט.

וואָס שייך די אַנדערע אַנפֿראַגען געפֿינען זיך די ענינים אָוּף דער טאָג-אַרדנענג.

פֿרנס רומקאָוסקי לעגט פֿאַר צו עפֿענען אַ דיסקוסיע וועגען ענטפֿער פון פֿרענקס מלמד דעם ביר-הרב, דער פֿאַרשלאָג ווערט אָפּגעוואָרפֿען.

אין די קאָמיטעטען ווערט אַרויסגעלייגט

פערואר

זון-אויסגאנג 6.50
זון-אונטערנגאנג 4.50

מאנטאג

20

כד

שבת תרצ"ג

דעלעגאציע פון סעזא-ארייטער

וועט היינט אינטערוויערען
אין מאָניסטראַט

(2) מאָנען וועט זיך אַ דעלעגאציע פון סעזא-ארייטער ווענדען צום מאָניסטראַט-פֿרעזי-דייט וועגען אַן אינטערוויע, מלמד אָנהויבען פֿרי-הער די עפֿענטליכע אַרבייטען, מחמת די סעזא-ארייטער זענען צוליב די קליינע ווינטער-אינטער-שטיצונגען, שטאַרק אויסגעשעפֿט און פֿער'חוב'ט. די דעלעגאציע וועט זיך אָוּף בעמיהען אויסצופֿירען, און די רעגיסטראציע אָוּף די אַר-בייטען זאָל שוין איצט אַרויסגעפֿיהרט ווערען.

נייע פערואלטונג פון הארטעל

ו. ז. פ.

(2) אין שייכות דערמיט, וואָס די פֿראַקציע-סור האָט אָרפֿענומען די זיגלען און דערלויבט צוויי צו עפֿענען דעם לאָקאַל פון קארטעל ו. ז. פ. ווערער איז פֿער'חוב'ט געוואָרען אין צוואַמען-האַנג מיט'ן ענין-קובשטאָק - איז אויסגעוועהלט גע-וואָרען אַ נייע פֿערוואלטונג מיט וואָלפֿירען גוסט פראַש, וועלכע האָט איצט איבערגענומען איהר זאמט.

וועגען דער נאוועליזאציע פון אינדוסטריע-געזעץ

(2) נעכטען איז אין זאָל פון קינא, "סטילאָו" (קלינסקענאָ 128) פֿאַרנעקומען אַבאָנימענט-פֿערוואלטונג פון דער געז. רעסורס" וועגען דער נאוועליזאציע פֿאַר אינדוסטריע-געזעץ. עס איז אָנגענומען געוואָרען אַנענטשפֿער-כערען רעזאָלוציע, וועלכע וועט איבערגעשיקט ווערען אינס האַנדעלס-און אינדוסטריע-מיניסטער-יוס.

ד' ווייסע וואכען אין "האנסום"

נעהען צום סוף

די גרויסע מאַסען בעזוכער ווי אָוּף די שטאַרק פֿרעקווענץ האָבען נאָך אַמאָל בעוויזען ווי שטאַרק פֿאַפּולער דער "האנסום" איז אין לאָדז.

די אַרגומענטירטע, ווייטע וואַכען" דורך דער ענערגישער דירעקציע, בעת וועלכע ס'ווערען פֿערקויפט טיש-בעדעק, דאַמען, הערען און קינדער-וועט פון די בעסטע ווידעווער שטאַמען צו אַני-געוועהנליך ביליגע פֿרייזען, האָבען דעם פֿערדיג-טען ערפֿאַלג. יעדע בעלי הבית'ס נוצט אויס די געלעבנהייט פון די "ווייטע וואַכען" אין "האנסום", ווייל ס'איז די איינציגע איינקויפֿ-קוועט, וואו מ'בעקומט רעשטלעך, בראָאָ און סעקונדא פון די ווידעווער אויספֿאַרשטונגען צו גענוג פֿאַבריקס-פֿרייזען, די ווייטע וואַך געהט צום סוף, דעריבער נוצט אויס אַלע ווי איינער די איינציגע געלעבנהייט צו בעזוכען דעם "האנסום" ביי דער ווידעווער מאַנטשאַפֿט.

גרויסער אַקאטאר-עז-מיטינג

עס ווערט געפֿאַדערט צו רעדוצירען 50 פראצענט פונם דירה-געלט, און ענטשפערעכענד איר צו פערהלענערען די עלעקטריע-און גאז-אפצאהלען

כענד רעדוצירט ווערען די פֿרייזען אָוּף גאָז און עלעקטריע. די פֿערוואלטע האָבען די דאָזיגע רעזא-לוציע איינשטימיג אָנגענומען, און דערמיט איז דער מיטגלידענע פֿאַרשטענען געוואָרען.

אנשטאט א הנחה - א לאסט

אמת, חרטה איז נישט סחריש, אבער דא איז נישטא קיין פרייה ווערען רעדען, און דער ריטשעט פון אומזא-שטייער, וועלכע אַ סך ווירטשאפֿטליכע אָרגאַ-ניזאַציעס האָבען זיך בעמיהט אויסצופֿירען, האָל-טענדיג, און פֿיר וועט זיין אַ גרויסע דערלייכטע-רינג פֿאַרן סחרישם - איז איצט מגולגל גע-וואָרען אין אַ שווערער לאַסט פֿאַר די קליינע-גלידער און קליינע פֿאַבריקאַנטען, מחמת דער אַמ-נעהיערער ירידה פון האַנדעל.

אין די פֿינאַנץ-אָמטען פֿליסען איין אַ סך מיטעס פון סחריש און קליינע-גלידער מלח'ן בע-פֿרייזען זיי פֿאַרן ריטשעט-שטייער און דערוואַפֿה-רען אויספֿירען די אָפּשאַצונג פון זייערע אומזא-גען. די פֿינאַנץ-אָמטען ענטפֿערען אָוּף די ביי-טעס, און דער ריטשעט פון אומזא-שטייער איז אָוּך מתחייב היי-יאָר, און פון בעפֿעהלען איהם ווערען בעפֿרייט נאָך די צאָהלער, וועלכע פֿיהרען ריכטיגע האַנדעלס-ביכער.

די פֿערוואלטע האָבען דעריבער בעשלאָ-טען ווענדען זיך צו די מאַסנעבענדע פֿאַקטאָרען וועגען בעפֿרייזען זיי פון דעם ריטשעט-שטייער.

Dr. H. LUBICZ
med. H. LUBICZ
ספעצ. פֿאַר הויט, ווענערשע און געשעכט-קראַנק-הייט. צענעלנאָא 7, טעל. 141-82
נעמט אָן פון 10-8 פֿרייז, פון 2-12 נאַכט. אין פון 8-5 עווענד, וואַנאָ פון 11-8 ציטענאָ

זאָלען, אין וועלכער די פֿערוואלטע פֿאַדערן פון די מאַסנעבענדע פֿאַקטאָרען צו איינפֿירען אַ געזעץ לויט וועלכען דאָס דירה-געלט אין די אַלע-און נייע הייזער זאל פֿערקלענערט ווערען אָוּף 50 פראצענט, און אַז עס זאָלען אָוּף ענטשפֿער-ען.

אנשטאט א הנחה - א לאסט

אמת, חרטה איז נישט סחריש, אבער דא איז נישטא קיין פרייה ווערען רעדען, און דער ריטשעט פון אומזא-שטייער, וועלכע אַ סך ווירטשאפֿטליכע אָרגאַ-ניזאַציעס האָבען זיך בעמיהט אויסצופֿירען, האָל-טענדיג, און פֿיר וועט זיין אַ גרויסע דערלייכטע-רינג פֿאַרן סחרישם - איז איצט מגולגל גע-וואָרען אין אַ שווערער לאַסט פֿאַר די קליינע-גלידער און קליינע פֿאַבריקאַנטען, מחמת דער אַמ-נעהיערער ירידה פון האַנדעל.

אין די פֿינאַנץ-אָמטען פֿליסען איין אַ סך מיטעס פון סחריש און קליינע-גלידער מלח'ן בע-פֿרייזען זיי פֿאַרן ריטשעט-שטייער און דערוואַפֿה-רען אויספֿירען די אָפּשאַצונג פון זייערע אומזא-גען. די פֿינאַנץ-אָמטען ענטפֿערען אָוּף די ביי-טעס, און דער ריטשעט פון אומזא-שטייער איז אָוּך מתחייב היי-יאָר, און פון בעפֿעהלען איהם ווערען בעפֿרייט נאָך די צאָהלער, וועלכע פֿיהרען ריכטיגע האַנדעלס-ביכער.

די פֿערוואלטע האָבען דעריבער בעשלאָ-טען ווענדען זיך צו די מאַסנעבענדע פֿאַקטאָרען וועגען בעפֿרייזען זיי פון דעם ריטשעט-שטייער.

Dr. H. LUBICZ
med. H. LUBICZ
ספעצ. פֿאַר הויט, ווענערשע און געשעכט-קראַנק-הייט. צענעלנאָא 7, טעל. 141-82
נעמט אָן פון 10-8 פֿרייז, פון 2-12 נאַכט. אין פון 8-5 עווענד, וואַנאָ פון 11-8 ציטענאָ

(2) נעכטען 10 אין דער פֿרייז, האָט אין קינא, "אָוויטשאָווי" אָוּף וואָרני רינעק, דער לאָ-קאַטאָר. און סובלאָקאַטאָר-פֿערבאַנד, לאָקאַ-טאָר (פֿיעטריקאָווער 107) צווייטערונג אַ גרוי-סען מיטינג מלח'ן אַנאַקציע וועגען רעדוצירען דאָס דירה-געלט און די פֿרייזען פון גאָז און עלעקטריע.

דעם מיטינג האָט געפֿענט דער דירעקטאָר פון דער געוועזענער ד"ר זילבערזווייג, וועלכער האָט צוואַמען מיט'ן ה' קאָואָלסקי רעפֿערירט דעם ענין פון ביליגער מאַכען דאָס דירה-געלט אין די אַלע און נייע הייזער.

לסוף איז איבערגעלייגט געוואָרען אַ רע-

כאפ-ראפ. הפקר פיעטרישקע!

דער בע'גנב'עטער לאזט זיך אבער נישט, און אייז חברה-מאז איז שוין "ריינען"

שווארצער האָט געמאַכט אַ געוואלד, און איידער עס איז געקומען פֿאַליציע, האָט איהם דער פֿערשין, וואָס האָט געזעטען פֿיער, מכבד געווען מיט אַ שטיק אייזען איבער דער האַנד און אין אָוּף צעטלאָפֿען.

דערווייל איז צו איהם צוגעקומען אַ ציי-טונגס-זיצונג, און זיך אָפּגעוואָרען צו שווארצער, און פֿאַר 5 גילדען וועט ער ווידען, וואו דער גנב שטעקט.

הכּל, מיט פֿאַליציע און מיט'ן צייטונגס-יוג. געט האָט מען זיך אָוועקגעלאָזט וועגן די בעלי-דבר'ס, און אָוּף איינער אַ באַזומער געסעל האָט מען געכאַפּט איינעם, וואָס איז געווען, געכאַפּט אין דער מעשה, צוואַמען מיטן אָוועקגרייפֿטען שטיקעל סחירה.

(2) שבת, שפּעט אין אָווען האָט איינער גרשון שווארצער (פֿעראַזאָלסקא 7), געפֿיהרט אָוּף אַ דראָשקע 4 שטיקלעך מאַנטשאַפֿט-סחירה. אָוּף רָאָג ריבנא און לימאָנאָוסקיענאָ איז די דראָשקע, מחמת'ן געראַנג, געבליבען אַ ווייטע שטעהן.

דאָן איז צו שווארצער'ן צוגעקומען עפעס אַ פֿערשין, און געבעטען, ער זאָל איהם שטעקען אַ שטיקעל פֿיער צום פֿערוויכערען זי פֿאַפֿירט. שווארצער איז איהם געאָנען פון די קליינע געפֿעליגקייט, אָבער דאָן זענען הינטערוויי-זיכען צוגעלאָפֿען צו דער דראָשקע 8 פֿערשין, אַראָפּגאַפּט פון דער דראָשקע אַ שטיק סחירה, פון - געכאַפּט מיט...

פֶּעוֹד אִין דער אינטעליגענטעז=חוד (ושעלאנא 10 א)

די קיך איז איינגעאררענט אין דעם דערצו
נעאייגנטען זאקל פון דער פאלקס-פארטיי וועט
לשנת 1910. ביי רייז-געדרעקט טישען וועט מען
שען פון פערשידענע בראנעמעט : אונגעשטעלטע,
בעלמטע, גייסטיגע ארבייטער, געוועזענע סוחרים,
בבאד'ע יודען, גאנצע משפחות ; דער מאן, פרוי
און קינדער. די בעדינגט איז זעהר א העפליכע,
די מאכליכ געזאמלע.

דאס מיטג (פאר 30 גר.) בעשעעהט פון :
א זיס, מליש און א שווארץ פארציע ברויט — א

ביים פער אייז „לינת משמורים“, זשעלאנא 26

7 אוונד פפענט פרעזעס זלמן ציטרין די
פייירליכקייט. אין קורצע ווערטער ערקלעהרט ער
די צילען און אייגנאמען פון דער נייער אמפולא.

זאל פערשארפט ווערען

(2) בערענען 10 אינדערפריה און אין לאקא-
פאן ז. ז. 1. (עטיקאווער 64) פארגעקומען א בע-
ריכט-פערזאנלעכע פון די שטייגענער קאמאר-
גרייטער.
נאך די אפגעבענע בעריכטען, און נאך דער
דיסקוסיע, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע,
אין דעלעכער די פערזאנלעכע האבען בעשלאסען
— אויב די קאמפערניז, וואס דארט היינט פארטען

(2) עהערבעכסטען האָט דאָס לאָדער אַרבייטס
טעריכט, אונטערדן פאַרזיין פֿון ריכטער האַוואַדזקער
פּעסטגעשטעלט, אָן שלעזינגער האָט געאַרבייט אַלס
דאָס געריכט האָט אַויסגעהערט די ערוואַן און

ב'תשס"ט די אנקלאמטע פנים ב'האלאסט אברהם
שלעזינגער גענוג דער פרימע יאקוב יאז
סעל ווייליג בי וועלכער ער האט זיך גע
מאכט א קימאלן פון 4,552 וואסעס פ'סערענג
פאר דריי חדשים קינדיגונג פאר אוילוב און א
פרישעוץ.

געמאכט האט ער דאס אלץ, אלס גייסטער
ארייטער - ב'האלאסט און פערקומער.

פרו פִּינאַנץ=אמטעז

אפמייקעז

(היינט ביינאכט דײַזשורידען :

פרו הונגער

זײַד אױפגעהאנגען

גרויסער מלאך-אורענד אין
זאל פון שטאט-ראט

בעקאנטער שרייבטעלער

גלייבטייט וועט זיך מאלך טיילען מיט זיינע
סטודענטעס איינדרעקן פון זיין האנדער-וועג.
אלע אריינד פון בעסערען יודישען ווארט,
לעזן זיכער איינזעצן די נעלענעוהיים און קי-
מאסענוויי אים'ן מאלך-הווענד.

דער קאפ ווידער פריי און איך דערמאָן זיך
דער וועג איך בין און פון וואָס איך קום. נאָך
אָדער עצהגעבסטען איך וויל נישט געווען
אויס דאָס איז געווען פון איך ענטלאָפּען צוואַיטן

מיינע קרמקען דעקען געווען אויף
און איינעל, און איר האב דין גלייך דערקענט
איר האב געשליסען איינפונגען צו דער
צו האב איך שוין חטא אויף דעם גאנצען עינין
מיר א טובה, מיינעל, און פיהר מיר מיט א
ס קרמקען צוריק אין משוגעים אונטעראל, איך
און אויף דער וועלט ארגנישט וואס צו שוין יעדע
גוט קען איך בעקומען א נייעם אנפאל, וואס
ש דיר יישט זיין אגעבען.
(פארשטעלונג קומט).

(א) אין צוזאמענהאַנג מיט די פלענער פון

דער רעגירונג אין דער ריכטונג פון מיליטען ביליגען
קליינע וואוינ-הייזער, האט די וואסוואנדערטע איצט
בעקומען א פערזאנלעכען, לויט וועלכע" בעזונדער
זעלבסט-פערזאנלעכען מוזען איינהייצען הנחות
פארן בויט אועלכע הייזער.

— איך בין שלום, דער משוגענער שלום, ווי
מ'האט מיר גערופען אינדערהיים, דו מירעלע, ביזט
דאך ערצייגען געווארען פיר מיר אין שטוב, דער-
מאנאסט זיך נישט?

— שלום, אָבער וואָס שפּאַט איהר פון מיר,
פרייער האָט איהר זיך געמאַכט פאר משוגע, און
איצט ווילט איהר מיין אייגענע צוועקעס....
— איך וויל דיר גאָנצישט איינערעדן. איך בין
שלום.
— אָבער איך האָב זיך דאָך גענוי אינפאָר-
מירט וועגען אייך און מ'האָט מיך פּערזיכערט, אַז
איהר זענט געשטאַנדיק.
— ס'ווענדט זיך פאר וועמען? פאר דער
וועלט אפער יא, אָבער פאר זיך נישט. איך לעב
נאָך און די וועלט דאָך....
— פּערשטעמט זיך, אַז פאר מיר האָט גע-
פאָרשטאנען אַז איהר זענט געשטאַנדיק.

וואהרשייבליך. ווען איך האב אייך פעילאזען, האט

סענסאציאנעלער ראמאן
פון יודישען פאמיליען-לעבען

100

די בארגין האט זיך דערמאנט ווי זי האט
דאן מיט מיקאלא באשנין געפיהרט קאלטע אויס-
גערעכענטע אויטעראגולונגען. ס'איז געווען די
כער, אז ווי קענען מער נישט צו אפגעלעבען.
דעם מידעלס אמביציע איז געווען שטארק גע-
קרינקט. אבער איהר אויסגערעכענקייט האט זי
אויסגערייגט אן אנדערש קען נישט זיין. זי מוז
פערלענען גאנצע.
און זי ווען זיך פונאנדערערגאנגען אין
פערשדענע דייטשן. מיקאלא האט אויסגערעכענט
א ייווע אבער דער וועלט. דאס מידעל איז גע-
ווען אזוי מער

גזר. ער האט מיטגעהאלטן אפגעצויגן, און ווי ער
 מיזער וואלט איהם געווען געשטערט און איבער-

גער'סען.
מיטן מאמענט ווען דער גאטס האט אויפגע-
הערט צו זינגען האבען זיך אויך איבערגע'רייסען דע-
געזאגען פון דער באראגין. זי האט זיך זיידער
געזעהען אין דער געגענווארט און אין די ווינקלעכע
פאקטען.
דער גאטס אין געמליכען זיצען אזוי ווי מער
הילוט. אזוי ווי ער וואלט זיך געווען שטארק אויס-

ראדיא-כרטיא

וואו איז דער "פלוס" און "מינוס" פון אקומולאטאר?

עס טרעפט זיך אפט, אז פון אקומולאטאר פאר לען אראפ די קליינע בלעכלעך מיט דער בעצייכונג פון "פלוס" אדער "מינוס" פון אקומולאטאר. דאס פערשט א סך מאל פיל האנדל דעם ראדיא-אמאטאר טאג, וועלכער ווייסט דעמאלט נישט, ווי אזוי צו פארשטיין געהערט די דראפט פון אקומולאטאר. עס איז אבער פערטאן א ליכט מיטל, ווי אזוי צו אנהערט פארשטיין דעם "פלוס" פון "מינוס" פון אקומולאטאר. מען דארף נאר א קוק טון אויף די בלייבענע פלאטען פון אקומולאטאר. איין פלאטע איז א זעהר טונקלע און האט דעם קאליר פון שאקאלאר, דאס איז א פאזיטיווע פלאטע, די אנדערע פלאטע האט א העל-גרויען קאליר. דאס איז א נעגאטיווע פלאטע, אז מיר וועלן זיך געווייזן צוקוקען צו די פלאטען, ווי אזוי זיי געהערן צו דער גלעזע "ע" כלי, וועלן מיר גלייכצייטיג אויך קוקען פארשטען לען, וואו איז דער "מינוס" און וואו דער "פלוס" פון אקומולאטאר.

אויפגעהערט די "פאט"-קאמוניקאטען

עטליכע מאל אין טאג, איז די ראדיא-הערער אויסגעקומען צו הערען דעם געווענליכען אונזער פון דער פאלישער טעלעגראפן-קאנטאר, אז באלד וועט זי געבן א קאמוניקאט פאר איהרע פראווינציעלע אפטיילונגען. באלד נאכדעם האבען די ראדיא-הערער געמוזט אויסהערן עפעס אונזערע געהערט נישט פערשטאנען קיין ווארט. נישט איינעם פון די ראדיא-הערער האט דאס דאזיגע גורגע געזעצט פון "פאט" בלויז אויף געהערט און עס איז אלעמען דעצען געווארן. איינעם פלעגט מען, אז ווייט עטליכע טעג ווערן די דאזיגע שיפריטע קאמוניקאטען מעהר נישט געגעבן דורך ראדיא און, אז זיי ווערן אויך שטענדיג "פערשטאנען" פארן אויער פון ראדיא-הערער.

דער ספיקער וועט רעדען וועניגער, דערפאר וועט מען מעהר שפילען

עס ווערט געמאכט אויסמערקצאם די ראדיא-הערער.

הערער, אז דער פאלישער ראדיא האט איינגעפירט א געוויסע ענדערונג ביים אופן פון אונזערע דירעקטן ספיקער. די ענדערונג בעשטעהט אין דעם, וואס מיר איינצט האט דער ספיקער יעדען מוויקאלישען נומער, אנגעזאגט פארן אנהויב און נאכ'ן ענדיגען פון וועק. איינצט וועט דער ספיקער אנאונדען נאר ביים אנהויב פון דער אויסגעפירטער זאך.

די סמנים פון די ראדיא-סטאציעס

פיל ראדיא-הערערס געפינען זיך אפט אין א פערלעגענהייט ביים הערען די אויסלעזישע ראדיא-סטאציעס. אפט מאל געשעהט, אז דער ראדיא-הערער טרעפט גראד אויף א פויגע, ווען די ראדיא-סטאציע איז נישט טעטיג. אזא פויגע קען אמאל געוועזענע עטליכע מינוט. די סטאציע גיט אבער אויף בעת דער פויגע און אויפמער איהר ספעציעלע צייכען, כדי מען זאל וויסען, אז זי וועט באלד אנהויבען צו שפילען. כדי דער ראדיא-הערער זאל זיך אריינשטעלן, אויף וועלכער סטאציע ער האט גראד אנגעשטעלט זיין אפצאגט, גיבען מיר דא א רשימה פון די פערשידענע צייכענס פון די וויכטיגסטע ראדיא-סטאציעס.

ברעסלוי — א וועק-זייגער, 80 קלעפ אין א מינוט.
הילסבערג, קעניגסבערג און דאנציג — קורצע טאקט-קלעפ: טא! טא! טא!
לאנגענערג — א גלאקענשפיל.
שטוטגארט — לאנגע טעיער.
ווינ — א וועק-זייגער.
העלסינגפאס, לאסטי — געקלייגט פון ראטווייגלאקען.
לאנדאן, דעוועטרי — א וועק-זייגער 5 קלעפ אין א מינוט.
אלבא — דער נארוועגישער נאציאנאלער הימן.
פאריז-ארא — א גלאקענשפיל.
פאריז-אפאלטורס — א סיגנאל פון א הארץ-טרום.
ראדיא-טולוז — א פויגע-געצוישטעריי.
פראג — א גלאקענשפיל.
טריסט — א נאכאמאל-געצוישטעריי.
רום — א גענעקאטע טעיער.
שטאקהאלם, גאטעבורג, וונדערטאל, מאטאלא — גאנג-קלעפ.
ווארשא — דער אנהויב פון שאפענס פאלאנען.

די פילדער-אויסשטעלונג פון קינסטלער ראדיא-עצקי

היינט, מאנטאג, איז די פילדער-אויסשטעלונג פון קינסטלער ראדיא-עצקי, וועלכע געפינט זיך אויף פערטיקאטור-גאס 90, אין די זאלען פון "בני ברית", אפען פון 2 פוינטן ביז 8 אונדזער. דער קינסטלער ראדיא-עצקי וועט געבן ער-קלונגען איבער ווייניג וועק.
דער ברייטער עולם וועט זיכער אויסנעמען די געלענענדיג און מאסענווייז בעזוכער די אויסשטעלונג.

בריה איז רעדאקציע שטיצט דעם פערציין "נושאי המטה ונמילת חסדים"

מיר זענען מודיע, אז אויף אונזערשטיצונג פון דער גמילת חסדים קאסע ביים פערציין, וואס געניטען אייניגע הונדערט פאמיליעס אין געלונגען איינצולעזען דעם גרויסן קינסטלער אפערקאנטאר חזן ר' גרשון סיראטא נאך לאנד, אויף דעם שבת פ' משפטים הע"ל פרשת שקלים ומכריזן החדש דעם 25 ד. ת. העלכער וועט דאווענען אין זאל פליהארמאניע נארוועגישע 20 קבלת שבת, שחרית און מוסף, מיר האפען, אז דאס יודישע ג"פ וועט אונזערשטיצן, און די נויט-לידערע פאמיליעס וועלכע וויסען זיך אין גמילת חסד ס'איז דאזי זיך בעצייטענס צו פערזעהען מיט בילדעסען, צוליב דעם קריזיס זענען די פריי-זען רעדאקטירט, פאר פרויען רעדאקטירטע פרעזער, און אויסצומירען א געדאנגען ביי דער קאסע קען מען בעקומען בילדעסען אויף פארגענער פערקויפט שטעלען:

- (1) וועלמאנאוויטש פיטערקאוויטש 12 קאג-דיטאריי, (2) מונק נאווומיעסקע 20 (פאריז-גע-שעפט), וויינבערג נאווומיעסקע 30 (קאנדיטאריי) און אין קאסע פליהארמאניע און אין שטאקעלדער געוועלד, פראגרעס פילדוטקע 52.

מיט אכטונג
די פערזענלעכע פון פערציין
נושאי המטה ונמילת חסדים

האנצערטען איז פילהארמאניע היילע גראבער - אימערע אונגאר - לילית און נאדיק

די בעריהמטע יודישע זונגעריין, די אויס-פיהרערין פון יודישען פאלקס-ליד היילע גראבער, וועט ארויסטרעטען צום צווייטען מאל היינטיגען דינסטאג אין פילהארמאניע.
דער צווייטער קאנצערט פון וועלט-בעריהמ-טען יודישען פאליסט, ערשטער לאוערעס פון ש'פ'ען לאקוס אימער אונגאר וועט פארקומען דאנערשטאג אונדזער אין פילהארמאניע.

דעם היינטיגען פרייטאג קומט צו פאדערען צו אונז אין שטאט די גוט-בעקאנטע ערטיסטין לילית און נאדיק.
אין זייער פראגראם וועלן זיינען קינסטלער אויספיהרער א גאנצע רייה נאך נישט געווענענע יודישע לידער, ווי אויך די בעסטע נומערן פון לילית און נאדיק.

קראסאווער יוד. טעאטער איז פילהארמאניע

אין גיכען הויפט אן צו שפילען אין פילהאר-מאניע דאס קראסאווער יודישע טעאטער אונטער דער פיהרונג פון בעקאנטען ארטיסט משה ליפמאן. די ערשטע פרעזענטאציע וועט זיין די העכסטע אקטועלע מוויקאל, קאמ, "חלומות" פון באנטשע, מוויק פון יואל קאמינסקי רעזשיסירט פון משה ליפמאן.

געריסען געווארען, ווי א טיך וואס גייט אריבער זיינע ברעגעס, האט א שווארצער ים כעשען אראפ געטון זיך אויף דער ברייטער פארקאנט, עס האט זיך באלד אויסגעטילט א גרופע יונגע ארייטער וואס האבען פארמירט דעם צוג, איינגעהאלטען איהם אין זיין ברייטער פערפליצטקייט, ווי א ווא-סער, וואס מען פערציילט עס דעם וועג, אין איהרע גרויע ארייט-מלבושים האט די מאסע ווי א טונקלער פלאטע זיך געהויבען אין העלע שניט פון דער גאס. די דעמאנסטראציע איז געווען א שטילע א פערפליצטקייט, קיין לאווען, קיין געזאנג, ביי יעדען ריז האט דער פאליצייט אפגעטרייען דעם וועג, אזוי האט זיך דער המון געקנולט ביז פאר'ן פאלאץ.
די גאס פאר'ן פאלאץ איז לידיג געווען, די סויערע פערזענלעכע, א מורא, פוינט ווי א שווארצער איבערפאלען א שטאט, האט געיאגט פון אלע ווינקלען, פון איין זייט — אפגאנגלונג יידישע-פאליציי, די פערד, אלע כמעט פון ברייטער פאר-זענען געשטאנען אין א לאנגער רייה, אומרוהיגע צעוועזע, געווארפען מיט די קעס אדער מיט די פיס געטופעט אין ברוק, אז פונקט זענען געפליגען, און יעדעס מאל זיך צוברומט — א המממ!!! די פאליציי-לייט האבען זי יעדעס מאל געמוזט איינגעהאלטען, צומען ווי, אז א שוים האט ווי געשלא-גען פון די פיסקעס, גלייך מיט דער גאס זענען געפאנגענע אויטאמאבילען געשטאנען.
אז דער קאפ פון דער דעמאנסטראציע איז צו געקומען צום ריז גאס, האט די אפטיילונג יידישע-פאליציי מיט אימפעטריאנטען גאלאפ זיך א לאן געטון, דער המון איז אפגאנגעליך שטיין געבלי-בען, ס'האבען זיך געהערט קולות צערייטע, ברו-מענגען: "פאראויס גיין", "פאראויס!!! די מא-סע האט זיך א ווייג געטון צום גיין.
— האלט! — האט א קאמיסאר אויף א ווייט פערד א געשרי געטון צום המון — קיין איין שריט נישט ווייטער! — און פאר גרויס אויספער-הערען?

די פאבריק

דער עקסטרעם-פערציין האט בעקומען אפאיי-לאדונג און א קאנפערענץ צום מיניסטער, איז דער "רייזער מארק" איבערגעפאלן געווארן אין זיין גרויסען רונד, העכער צעהן טויזענט אריי-טער האבען זיך צונויפגעקומעלט, כדי צו געזען א שטעלונג צו דער איינלאדונג פון מיניסטער, גאנצע משפחות זענען געקומען, מען האט געקאנט דא טרעפן דרי דורות ארייטער: סיי א זיידע, א צע-הויפטע געווארענער ביי דער מאשין, און סיי זיין אייניקל מיט א גלייכען ברויטער-קאסען, וועמען ער רוקט ערשט אונטער דער פאבריק, מאמעס זינען מיט די קינדער אויף די הענט געקומען, יעדע האט געוואלט, אז דער היינטיגער טאג האט זיך ווי אפ-אריבע אויסגעשפרייט פאר געפענט, פאר פער-מאסען זיך, אויף א פראווינציאלישער טייכונג פון א פאר צונויפגעקלעפט פערטער איז א יונגער אר-בייטער ארויף, א בלאנדער, מיט א לאנגשפיציג-גאמבע, וואס ביי יעדען ווארט האט זי זיך אפ-געפליצט, ווי א שטילע, און האט געקענט דעם צו דעם ים קעגן: "הברים ארייטער! נישט גיין צו איהם! — זיי וועלען קיינמאל נישט זיין מיט אונז, נאר מיט די פאבריקאנטען!"
צום מיניסטער! — האט אפגאלטער אריי-טער מיט א פאר גרויע פערטער איז א יונגער אר-בייטער ארויף, א בלאנדער, מיט א לאנגשפיציג-גאמבע, וואס ביי יעדען ווארט האט זי זיך אפ-געפליצט, ווי א שטילע, און האט געקענט דעם צו דעם ים קעגן: "הברים ארייטער! נישט גיין צו איהם! — זיי וועלען קיינמאל נישט זיין מיט אונז, נאר מיט די פאבריקאנטען!"
דער אלטער איז געבליבען פערשטעקט, נישט געקאנט א ווארט מעהר ארויסרעדען, די אדער זע-דער המון האט גענומען גיין, אלץ איז מיט

היינטיגע יודישע עברית עולמית

אין צוזאמענהאנג מיט דעם סלע-קאכפיי, וואס האט זיך איינצט אנגעהויבען, קומט פאר היינט מאנטאג אין "הויט" אפגעדעמט, געווינדעט דעם העברעאישען וועלט-קאנגרעס, מיט רעדעס וועלכע דער בעדייטונג פון דעם העברעאישען וועלט-קאנגרעס און די "ברית עברית עולמית" ווע-לכע ארויסטרעטען די "הויט" ד"ר מ. ברוידע (אייני-לייטונג), ד"ר א. טשעצקאווער (העברעאיש), מ. לימאן (יידיש) און ד"ר י. שווייז (פאליש).

יופילעאום-פארשטעלונג אין "סהאלא"

היינט 9 אונדזער ווערט געשפילט צום 25-טען מאל דאס בעריהמטע מיסטרעווערק פון אי-רענא גימניאזשען, "הויט" מיט ד"ר פאלי בראטאוו אין דער טיטול-רעלע.

ראדיא-פראגראם

מאנטאג, דעם 20 פעברואר 1933
11,40 פרעסע-איבערויכט, 11,50 מעטעא-ראלגאישער קאמוניקאט פאר לופט-פליהער, 11,58 צייט-סיגנאל, 12,05 טאג-פראגראם, 12,10 גרופ-מאסאן, 1,20 מעטעא-ראלגאישער קאמוניקאט, 3,10 עקספארט-קאמוניקאט, 3,25 ווייטשטאטליכער קא-מוניקאט, 3,25 קאמוניקאט-איבערויכט, 3,30 גראמאפאן, 4,25 לעקציע פאר צווייטע, 4,40 ווירט-שאפליכער רעדעראט, 5,00 קאנצערט, 6,00 לייכטע מוזיק, 6,50 פערשידענעס, 7,20 קאמוני-קאט פון דער האנדעלס-קאמער, 7,45 ראדיא-פרעסע, 8,00 לאדער פאסט-קעסטער, 8,15 קא-צערט, 8,35 אפערעטקע, 11,15 קאמוניקאט, 11,20 טאג-מוזיק.

אויסלאנד
5,25 מאסקווע — אפערע, 7,05 מינכען — אפערע, 7,35 ווינ — אפערע, 8 ליפציג — סימא, קאנצערט, 8 בעלגראד — אפערע, 8,20 בערלין — אפערע, 8,30 לאזן — סימא, קאנצערט, 8,45 לאנדאן — קאמפאזיטארען קאנצערט, 9 פאריז — קאמ, אפערעטקע.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר
אירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
11 ליסטאפאר 9 (קאנטאקט-נומער)
טעל. 127-81
שפערעכטונדען פון 12-2 און פון 5-7
נעמט אויך 16 אין לעסטניצע ווערשער 17 פון 11-2
אין כעלמיסן 8-9 פריי.

Dr. med. H. Rózaner
הויט-און ווענטרישע קראנקהייטען
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98
עמפאנאנט פון 8-10 און פון 5-8 טאג.

גאנץ א זעץ געטון דעם פערד מיט די שפארען, פון וואס דאס פערד האט זיך מיט איהם ווילד צעטאנצט. נאך ווייך האט די פאליציי געטון א דריי-אויס די פערד צום פנים פון המון —
— צום מיניסטער, — האבען זיך געהערט אויסרעדען, — דער מיניסטער האט געשיקט נאך אונז...
— אבער נאך פוינט פון איהר וועל איהר לאזען צום מיניסטער — האט דער קאמיסאר בעפעהלע-ריש געענטפערט.
צווישען עולם האט א זיך געטון, אויסגעדייט זיך פנים צו פנים, מען האט אנגעהויבען ארויפ-געמען פון דער דעלעגאציע, פונעם פארשטעטער פון טעקססיל-ארייטער האבען אנגעהויבען זיך דריכטשטען דורך דער ברייטער געדייטעניש — פאר דער דעלעגאציע האט די רייטער-פאליציי געעפנט א דרייכונג.
אז די דעלעגאציע האט שוין געהאלטען ביי צוועקלייך האט א פרוי מיט א קינד אויף דער האנד דרייכענדישע זיך צווישען עולם און איז צו צו איהר, בליפענדיג אויפ'ן קול, "נעמט מיך מיט, איך וועל פרייגען, פונדאנען זאל איך מיין קינד זיינען?"
און דער'ס געגעבען א ריז אויף א גרוי קאפ-א-דעל און געקלאפט זיך אין נאזענדיגען הארץ-ברעסטעל, "איהר וועט? בלוט פון אונזערן הארץ ווייגט דאס קינד מיר אויס!"
די פאליציי-אנטען זענען א מינוט דערשטוינט גע-בליבען, נישט געוואוסט ווי זא צו האנדלען, די דעלעגאציע האט די פרוי אנגענומען אונטער'ן ארעם און זי צוגעפיהרט צו די דעמאנסטראציען, די פרוי האט אלץ געשייגען, געווארפען מיט'ן צווייטער-טען קאפ: "כ'האב ג'הט צו צו וואס אומצוגיין, מיין שטוב איז לידיג פון א קרישע!"
די פרוי האט זיך צוריק איינגעשלאסען אין המון, די דעלעגאציע איז אפגעגאנגען.
(ווייטער מארגען.)

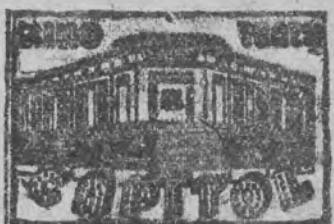
היינט רעוועלאציאנס-פרעמיערע: פרעכטיגע סלאנג-פילם-פראדוקציע Metro-Goldwyn-Mayer אנטערן נאמען:

דראמע פון א קורטיוזאנישע פרוי א שפילאז אין די הויפט-רולן:

Greta Garbo, Ramon Novarro, Lewis Stone

MATA HARI

נארמאלע פרייען פון די פילמען. אנהויב 4.30 נאכט, שבת און זונטאג - 1 ביטאג. הנחה-בילעטן גילטיג אהן בערגענצונגען

רעטשניצע

גערושער 17
נעהמט און קראנטע אין אלע
ספעציאליטעטען
פון 9 פרייז 7 א זיגער אונדז.
ווייזט 3 זל.

Laboratorium Chemiczno-Bakterjologiczne
Inż. Chem. F. SZAC
ul. Piotrkowska 37, tel. 280-85
Wszelkie analizy przemysłowe: wody
mydła, oleiny, artykułów spożywczych itd
Ceny zniżone

**ארטאפדעדישער
אנשמאלט**
פראקציע, גארטעטע, און
טאפאדישע אפארטען
אלער פארט, ליכטע פלעט-
פון איינלענען בענען פון-
ספעציעלע אלע נאך גוט-
אדריק.
Dr. Lubicz i. Villy Simonovic
פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81

מאשינ-לעכער
ווערן אנגענומען איינצונעמען
ג. נאדמאן, שווערעסא 8
שייטלעך שרייבער
ווי אויך פערטיגע שייטלעך
צו ביליגע פרייען
גיי פרוי ב. פארשוואק, סאמענא 5
2-טער הויף, לעצטע אפיציע 2-טער שטאק.

אימאנענשישע שווייטונגען
מעמאל-בעארפייטונגען
שלאסער-ריי-ארבייטען
מאשינען - מילען
פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס פון 15 ווערטער

פאדערייטע
נאמיג א פאדערייטע צו מענער-וועט בע-
שטעלט. פאדערייטע 6, בוימאקסען. 858

פרייז פאמיליע
צוליב אבריווע איבערצונגען אונדז-
קלאסיגע פארמירען פון שטריק ווערטער 30 B
אדער פאדערייטע (ווייטע) 8, קליימאן. מעק-
דערס בעווייטען. 856

לאקאלער
צו פערדיינען א געוועלד מיט א גרויס
לאקאל פון זאקארט אין בעסטע צענטרום אויך
נאומעסא. צו ערפארען ביי צעקענטאט.
נאומעסא 18. 860.

די ביליגסטע איינהויס-הוועדע פון קונסטבילדער, ראהמען

די ענש פערעכע נרסטע
געשאנקען בעסטע מען ביי
Roma Spokojna
13 PIOTRKOWSKA 13
עכטעס:
לייטסטע-ראהמען
סמיר-
אואהל-
ראהמען צו פארהאנגען
פארשטעלען-אמעליר
ספעציאליטעט: איינארהמען בילדער.

3 pokoje z kuchnią
przy ul. Cegielnianej, słoneczne z wygo-
dami, elektrycznością, gazem i telefonem
zaraz do oddania.
Wiadomość telefon 224-49.

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשעפט-קראנקייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8 ביז 11 פרייז, פון 1 ביז 2 מיט
און פון 9-5 אונדז. וונטאג פון 1-10 ביטאג.
פאר איינמאלע דעשניצע פרייען

Dr. med. NIEWIAŹSKI
ספעציאליסט פאר סימיליס, טריפער און הויט-
קראנקייטען, בעהאנדלונג פון טאנער-שווער
אנדזשיע 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8-11 און פון 9-5 און.
וונטאג און יום-טוב פון 1-9 פארט.
בערלינער דער ווערטע-דאל פאר פרייען.

Dr. S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט, ווערטעס און גע-
שעפט-קראנקייטען
וואוינא יעצט אויך
PIOTRKOWSKA 90, tel. 129-45.
נעמט אן פון 8-2 נאכטאג און פון 4-9 אונדז.
וונטאג און יום-טוב פון 8-2 נאכט.

**א טיכטיגער
יונגער מאן**
געברייט א לענגערע צייט אין דער טעקסטיל-
בראנע, וואס וואס עס איז פארע צעשעטיגונג
פאר א גאנץ קליינעס לוי. קאן אויך ווין צו שיי-
זשע ארבייט אדער צו נעכטיגען אין א געשעפט.
בעסטע רעפערענצען. אפארטען אין צומ. פון דער
צייטונג אונדזער "P. 100"

עטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטען קא ביליגע
11 בושעזשינער 11
טעלפאן 137-63
עס נעהמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען:
שיפמאן, וואלינסקי, שמירנעלער,
קערשנער, לויטש, שמערלאווסקי,
מלאבארסקי, זאצוואסער, איציק-
זאן, קראסאווסקי, יאסובאן און
דענטיסטן סמאראאלסקא.
א ווייזט ביי 3 נאמיטאג 3 זל.

Ciezar Kryzysu

odczuwają tylko firmy
nie rozumiejące potrzeby
ogłaszania się
Celową reklamę
przeprowadza jedynie
AKWIZYCJA OGŁOSZEN
FUCHS'a
Piotrkowska 50
Tel. 121-36

URODONAL CHATELAINA

czyści nerki
oczysz. wątrobę
i stawy,
łagodzi arterje
i zwalcza
otyłość
Zwalcza
reumatyzm
podagrę
plasek
sklerozę
Do nabycia we wszystkich aptekach i apt. apt.
Przedstawicielstwo ul. Fredry 4 Warszawa

**לאנג-יעהרנער
נעריכטע-סעקורעמאר**
שרייבט און ערלעייגט אלערליי
ביטעס, אנמאלענע און קלאוועלעס
ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים
ווי אויך אין שרייבען ביטעס פאר איינציע
שפייזערס (אפיצערס-וועט). שטעלער אויס-
קוף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטען
אויפ'ן יאהר 1938
ב. מאן פיעטריקאווער 10

**PORADNIA
WENEROLOGICZNA**
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
וואוואדוקא 1
נאך פאר ווענערישע הויט-קראנקע.
און מענער-שווערע געזונט פון גוט
און אויסלעס אויך סימיליס און טריפער.
קאנסיליעס מיט ספעציאליסטען פון אורא-
לאגישע און נערווען-קראנקייטען.
קווארע-לאמפ. עלעקטרישער
הייל-סאפינעט קאסעטעס.
-- טעטיג פון 8 פרייז 8 אונדז. --
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכט.
נעמט אן א פאר-דאקטאר נאך קינדער און פרויען
וונטאג פון 9 פרייז 2 נאכטאג.
-- צענדלער ווערטע-צייטער פאר פרייען

ווייזט 3 זל.

ישעם
באר
נאמיטע 104
טעל. 241-24

Dr. L. Berman
צעגעלנאגא 15 טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט. און געשעפט-
קראנקייטען, מענער-שווערע בע-
האנדלונג און סעקסועלע בעראמונג
נעמט אן פון 8-11 פרייז און פון 4-8 אונדז.
וונטאג פון 1-9 ביטאג.
פאר אונבעמילעטע-רעמשינע-פרייען

**כירורגיש-ווענערי-קליניק
"SANATO"**
S. Z. O. O.
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
געבורטען 175 זל.